

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7562; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

SLOVENECEC

Buditelju slovenske ljudske duše

svetniku veselja - pevcu domovinske lepote

Dr. Fr. Kovačič:

Slomšek - naš voditelj

Dr. Vošnjak v svojih »Spominih« (I., 131) pripoveduje, kako je pretresel sodobnike glas o smrti Slomškovi. »Slomšek je umrl,« piše Vošnjak. »On, na katerega smo stavili vse svoje upe, ki nam je bil svetla zvezda, ki nam je svetila in kazala pot, po kateri naj hodimo, da rešimo narod iz tujih spon in mu pripravimo srečnejšo bodočnost.«

Slomšek — svetla zvezda, ki nam kaže pot, po kateri nam je hoditi — ta Vošnjakov izrek velja v polni in še pojačani meri sedaj, ob 70 letnici njegove smrti. Telesni Slomškovi ostanki počivajo že 70 let v grobnici mariborskega pokopališča, v resnici pa Slomšek živi in nam sveti kakor svetla zvezda ter nam kaže pot iz Babilona modernih zmešnjav v Betlehem, v hišo resnice, miru in sreče.

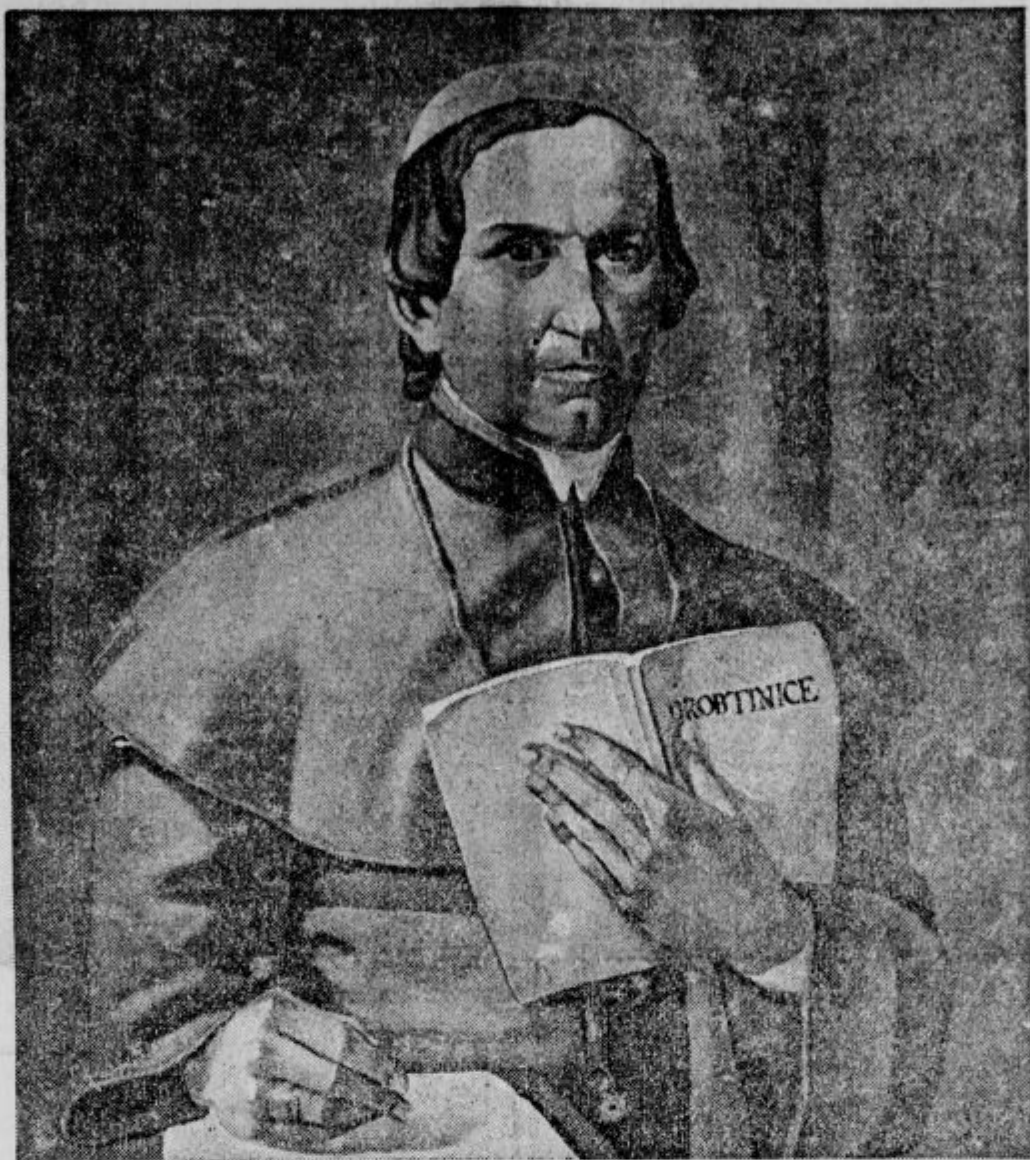
Slomšek je svetla zvezda kot podrobni, neumorni kulturni delavec. To, danes kaj priljubljeno krilatice si marsikdo prisvaja, ki bi mu bolj pristojal naziv »kulturni razdiravec in sleparc. Slomšek je nedosegljiv vzor, kako treba delati za prosveto in povzdigo ljudstva. Po končanih bogoslovskih študijah je škof Cimerman ponudil nadarjenemu in marljivemu mlademu duhovniku, naj gre nadaljevati študije na Dunaj. Z lahkoto bi bil v kratkih letih dosegel doktorski klobuk in odprta bi mu bila pot do častne kariere. Slomšek to laskavo ponudbo dvakrat spoštljivo odkloni in gre raje kot priprosti kaplan pastirovat med slovensko ljudstvo. Ne samo v cerkvi, tudi zunaj cerkve marljivo deluje za prosveto ljudstva. V svoji revni kaplanski sobici zbira mladino ter jo uči čitati in pisati ter drugih za življenje koristnih nauk. Opazil je, da ljudstvo rado poje, a slišale so se po večini umazane, prostoške kvante. Slomšek prime za pero in se vsede za klavir ter zloži, oziroma opili in očvrsti že običajne pesmi in tako spodrine umazano blago. To je podrobno in koristno kulturno delo. — Ljudstvo je bilo zanemarjeno, neuko, vdano raznim pregreham, duhovščina vzgojena v tujem duhu in je strašno mrcvarila slovenski jezik. Slomšek je kot bogoslovec in pozneje kot spiritual povzdignil glas, da je nedostojno omikanega človeka, ne znati jezika ljudstva, pri katerem si služi kruh.

V Slomšku in po Slomšku je slovenstvo vstalo iz tisoletne sužnosti k novemu življenju. Slomšek se je poprijel dela, ki sta ga pred tisoč leti zasnovala sv. brata Ciril in Metod, pa so ga sovražne sile zavrele. Ko sta sv. brata došla v naše kraje, je bilo ljudstvo kolikor toliko že pokristjanjeno, toda trebalo je krščanstvo poglobiti, življenje uravnati po evanđeljskih naukih in ljudstvo na podlagi njegovega jezika priversti v krog omikanih krščanskih narodov. Zato sta sv. brata zbirala predvsem učence, da vzgojita slovenskemu ljudstvu domačih učiteljev in podala sta ljudstvu knjige v domačem jeziku.

Enako dela Slomšek. Ze kot bogoslovec in potem kot spiritual zbira mlade bogoslovce in jih uči pravilne materinščine. Na zunaj bi se reklo, da je to delo brezuspešno, da se trud ne bo izplačal. Kaj je peščica mladih ljudi v semenišnem zidovju proti močnemu valu vladajoče nemščine, ki je objela vse javno in celo privatno življenje! In vendar je to drobno delo bilo gorčično zrno, iz katerega je zrastle močeno drevo. Ko je Slomšek zapustil Celovce in odšel za nadžupnika v Vuzenico, je pisal prijatelju Stojanu, da bo pouk slovenščine sedaj v semenišču sicer prenehal, a slovenščina bo živela in napredovala v njegovih učencih. Dejanski si je Slomšek vzgojil krog vnetih ljubiteljev materinskega jezika, ki so se tudi v pisateljevanju udeleževali.

Ko je Slomšek prvi svoj rokopis ponudil v natis celovskemu založniku, je ta odklonil, češ: kdo bo kupoval in čital slovenske knjige! A čez malo let je nastal popoln prevrat in tem oziru: celovski, graški in celjski knjigarji so se trgali za založbo slovenskih knjig!

V Slomškovi mladosti je bilo v lavantinski škofiji le kakih 50 rednih šol in kakih 25 nedeljskih. Redne šole so bile popolnoma nemške ter večinoma nameščene po mestih in trgih. Nedeljske šole so vodili župniki in kaplani ob nedeljah. Ljudstvo ni maralo za šole, ker so uspehi v nemških šolah bili minimalni in so otroke potrebovali za pašo. Citati in pisati je na deželi znal le malokdo. A Slomšek je tudi v tem pogledu napravil pravcati prevrat. Postavil je načelo, da podlaga ljudskošolskemu pouku bodi materinski jezik. Toda kako naj učitelji poučujejo otroke v slovenskem jeziku, če pa ni bilo knjig? Slomšek je prijel za pero in kot nadžupnik vuzeniški in dekanjski školski nadzornik episkopu nedosegljivo knjigo »Blaže in Nežica«, ki prav letos obhaja svojo 90 letnico. Knjiga je bila namenjena predvsem kot pomagalo učiteljem, a so se po njej naučili čitati in pisati tisočeri. Slomšek je dosegel, da so ljudje časoma valjubil knjigo in šole. Po pravici se Slomšek imenuje ustanovitelj naše narodne ljudske šole. Dvigati svoje ljudstvo intelektualno in moralno, to je vzvišiti cilj Slomškovega dela. S svojim nesebičnim, požrtvovalnim podrobnim delom je Slomšek za vse čase ideal pravega kulturnega delavca, ki

malo govori in mnogo dela, je res svetla zvezda za naše sebične, kričave čase.

Slomšek je svetla zvezda s svojim kristalnim rodoljubjem, neomajno ljubeznijo do slovenskega ljudstva in njegovega jezika. Prijatelji, ne pozabimo, da smo Slovenci — se glasi njegov opomin. Sredi splošnega narodnega spanja je imel Slomšek že leta 1838 oni znameniti govor o dolžnosti, spoštovati svoj jezik. Njegova goreča ljubezen do materinega jezika in lastnega rodu izvira iz ostrija krščanske etike in naravnega prava. To ni kak egoistični in fanatični nacionalizem, kakor se na pr. uveljavlja sedaj v Italiji ali na Korškem.

Dandanes se mnogo pretresa vprašanje o narodnih manjšinah. V tem vprašanju je Slomšek svetelnik. Vsak narod ima pravico do obstoja in rabe svojega materinskega jezika. Slomškovo stališče v narodnostnem vprašanju je tudi izraz prave socialne pravičnosti. Stališče, ki ga zavzemajo Nemci in Italijani glede narodnostnega vprašanja, da imajo veliki narodi vse pravice, maloštevilnejši pa nobenih, je pogansko stališče brutalne sile, ki ga uveljavljajo v socialnem oziru močni kapitalisti: bogatini imajo vse pravice, siromaki so samo za to, da služijo zgornjim plastem tistih, ki nekaj imajo. Odtod socialni boji in revolucije, odtod sovraštvo in nezadovoljnost med narodi.

V manjšinskem vprašanju se želi in pričakuje, da najvišja cerkvena oblast določi jasno stališče krščanske etike; prav v tem oziru je Slomšek klasičen zgled. V tem je imel popolnoma jasne nazore, ki si jih ni dal omajati po slučajnih zunanjih okoliščinah.

L. 1845. je o božičnih praznikih nenadoma prišel k Šv. Andražu na obisk težko bolnega škofa Kutnarja nadškof in kardinal Schwarzenberg. Pri tej priliki je kardinalovo oko padlo na Slomška. Bolni škof ga je med štirimi očmi priporočil kardinalu za svojega naslednika, česar pa Slomšek takrat ni zvedel. V razgovoru mu je kardinal namignil, da se mu v visokih vladnih krogih v zlo šteje njegova vnaša za slovenščino. Z ozirom na to piše Slomšek svojemu bivšemu učitelju in prijatelju Poklukarju: »Mene to očitje ni nič ne moti; mislim, da vsak naj dela po svojih okoliščinah, ali že svetu ugaja ali ne. — Slovenka me je rodila, Slovenka me je dojela, naj me slovenščina tudi hvaležnega sina ima.«

L. 1848. so razni dopisniki iz Spodnjega Štajerskega in graških in dunajskih listih strastno napadali Slomška ter ga imenovali slovenskega vojvodo. Narodnostno vprašanje je enkrat splavalo na površje. Treba se je bilo odločiti: »Ali se bomo Nemcem ali Slovencev držali?« piše Slomšek celjskemu opatu Vodušku. »Le Slovencev, kar je prav. Nemci nam žugajo materno krv popiti, nas pa tudi ob sveto vero pripraviti.«

Ali na stran ljudstva, ali na stran vladajočih nemških krogov, se je bilo treba odločiti. Ako bi se duhovščina s svojim škofom obrnila na vladno

nemško stran, kakor so to povečini storili na Ogrskem slovaški in slovenski duhovniki, bi ji kajpada vladni krogi šli v vsem na roko, kakor je to bilo na Madjarskem. Slomšek je ostal na strani ljudstva, katerega sin je bil, in za njim je šla in gre duhovščina. Zgledu in vplivu škofa Slomška je pripisovati, da je na Slovenskem tako res demokratsko razmerje med ljudstvom in duhovščino.

Takratnim in poznejšim nasprotnikom Slovencev pa kliče Slomšek: »Pustite Slovence dve reči: sv. katoliško vero in pa besedo materno!«

Dr. Jože Jeraj:

Slomšek slovenski narodni buditelj

Lavantinski škof A. M. Slomšek ima v stolnici marmornat spomenik, ki predstavlja Slomška v nadnaravni velikosti. Pod kipom se blesti slovenski napis:

Narodnemu buditelju
pisatelju in pesniku
hvaležni Slovenci.

Slomšek je bil velik, morda največji naš narodni buditelj. Ko se ob 70 letnici spominjamo Slomška, nam bo pred očmi Slomšek najprej kot velik cerkveni knez, vzoren dušni pastir, ki je zaoral brazde v slovenska srca, iz katerih še danes klije seme božjih darov. A prav tako velik, kakor je kot cerkveni knez, je tudi kot narodni buditelj. O Slomšku lahko trdimo, da je prvi med vsemi Slovenci zanesel narodno misel v široke ljudske mase in sicer ne samo v en sloj, ampak v vse sloje od najimovitejšega kmeta do gorške koč. On je bil tisti veliki slovenski narodni prerok, ki je slovensko ljudsko dušo, spečo kakor Snegulčica, zbudil iz tisoletnega spanja, da se je razcvetela v polnem cvetu vse svoje doslej nezvestne lepote. Raz zastrti obraz slovenske duše je snel kopreno in pokazal vsem Slovencev lepoto njihovega ljudskega bistva. Slovenska polja so vzcvetela, veseli vinski griči so zarajali, nageljni na kmečkih naših domovih so zadehteli, bele naše cerkvice so zazvonile, viri pravljic so pritegnili zašumeli, ljudska pesem je zaorila, vonj slovenskih molitev je kakor kadilo vzplamtel, čez hrib in plan je šel novi duh, Slomškovo slovensko ljudstvo se je dvigalo v novem življenju.

Odkod je zajemal Slomšek to silno moč, da je tako epohalno vplival na naše ljudstvo?

Vir Slomškovega prerajalnega programa je žuborel v ljudstvu samem. Slomšek ni svojega programa umetno sestavljal, ampak prisluhnil ljudstvu, slovenski zemlji, slovenskemu domu. Vse bogastvo ljudske duše je v svojega duha sprejel, ga prečistil in obogatel ter v poveljani obliki vrnil ljudstvu. Vsi veliki narodni buditelji so postopali kakor Slomšek. Iz ljudstva je zajel svoj prerodilni program Herder pri Nemcih, Grundtvig pri Dancih, Pestalozzi pri Švicarjih. Ljudstvo samo je ustvaritelj vsake prave narodne kulture, zato se

pogrezajo vsi veliki narodni geniji najprej v ljudsko, kadar hočejo ljudstvu spregovoriti odločilno besedo.

Tako je ravnal tudi Slomšek. Slomšek je postavil Slovencev za program njihovo slovenstvo. Ker jim je slovenstvo predpisal za glavni ideal, je samo po sebi v njih podžgal boj proti takratnemu neslovenstvu, to je nemčurstvu. Nemčurstvo je v Slomškovih časih zajedalo kot tuj element slovensko bistvo. Zato ga je začel Slomšek trebiti. Boj mu je napovedal na celi črti, saj je vedel, da ni čistega slovenstva, dokler ne izčisti nečistega tvora.

Slomšku boj proti nemčurstvu ni bil boj proti nemškemu narodu. Slomšek je pregloboko spoštoval narodne vrednote pri svojem narodu, da bi jih mogel sovražiti pri drugem. Slomšek se je proti nemčurstvu boril kot takratni glavni narodni napaki, ki je kvarila čisti božji značaj slovenskega ljudstva. Nemčurstvo je takrat pomenilo nezvestobo slovenskemu bistvu. Nemčur je zavrgel svoj materni jezik. S tem ni pokvaril samo svojega jezika, ampak ves svoj značaj je zastropil. Svojo poštenost je zavrgel, ker je zavrgel svoj jezik. Postal je polovičar in površnež v življenju. Kdor v eni stvari ni zvest, tudi v drugi ne more ostati cel značaj.

Slomškova borba proti nemčurstvu ima nadčasuven pomen za Slovence. Poziva nas, da se vedno borimo za čistost svojega bistva proti kazečim tujim vplivom, s tem pa se samoočebno borimo že za veliko večje svoje dobro, to je dostojanstvo svojega otroštva božjega in človeškega dostojanstva.

Ko je Slomšek zasidral svoj program v slovenski narodni bitnosti, mu je to slovensko narodno bistvo samoposobi narekovalo nešteto podrobnih nalog na vseh poljih narodnega žitja.

Jedro narodnega bistva mu je poleg katoliške vere koreninilo v slovenski grudi. Vedel je, da je le tisti narod močan, ki močno korenini v svoji zemlji. Velikan Antej je bil tudi le tako dolgo nepremagljiv, dokler je stal na zemlji. Kako navdušuje zato Slomšek Slovence za to, da bi ljubili svojo zemljo. Vso pesniško bogastvo svoje duše zbira, da bi jim predložil idealno vrednost grude: »Prva tvoja domovina je materinska ljuba dežela, preveseli kraj, kjer je stala tvoja zibelka, kjer si dele trgal prve rožice in mladenič prikrat lovil metulje. Tudi ptičica pozna svoje gnezdo, kako bi človek pozabil svoj rojstni kraj?« Slomšek hoče, da ljubimo svoje domove, kajti ta ljubezen do doma ohrani dušo zdravo. Beg z rojstne grude v daljino tuja mesta ne ruši samo narodove številne moči, še bolj ruši narodovo duševno moč, ker človeka odtrga viru narodnega zdravja — slovenski rodni grudi.

Slomškov slavospev na čast slovenski rodni grudi je danes še bolj aktualen, ko mesta kmečkega človeka ne samo odtrgajo njegovemu bistvu, ampak tudi gmotno uničujejo. Bada brezposelnih in lačni milijoni evropskih velemosti svirajo našega človeka: Ostani zvest domaći grudi!

Naši slovenski domovi se pestro družijo kakor cvetice v vencu v košate slovenske vase. Kako lepa je slovenska vas, hiše se dvigajo poleg hiše ob beli cesti ali na zelenem obronku, nad njimi pa kraljujejo viliči stolpi belih cerkev. Tudi vaškemu občestvu zapoje Slomšek svojo pesem, pesem skupnosti, sloge in srčnega veselja. Vечно lepa je Slomškova pesem »Vesela doma, pesem o otroški vaški ledinici, temu simbolu pristnega slovenskega vaškega občestva. Kakor nikdar ne bo usahnil nebeski sijaj nedolžnega otroškega očesa, kakor nikdar ne bo obledel božji čar nedolžnih otroških src, tako bo tudi vedno vnovič vzgajala Slomškova pesem o vaški ledinici edinost in sloge med kmečkimi domovi v naši vasi.

Najvidnejši znak živga prijateljskega občestva pa je pesem. Pesem je izliv radujočega srca. Koliko takih pesmi nam je podaril Slomšek! Vse so kakor pisani šopki za prazničnega našega Slovence. A Slomšek ni pel samo pesmi veselja. Veličastno se glasijo njegove pesmi tudi delavniku na čast. Slomšek je dobro vedel: same pesmi ne bodo rešile ljudstva. Treba tudi težko delati, se znajiti in truditi. Naša narodna bodočnost temelji v delu. Rokodelstvo je zlata rudca, vinogradi so naši zakladi. Zato je Slomškova oporoka: Slovence, delaj! Z delom si bomo osvojili častno mesto v zgodovini narodov.

Višek Slomškovega narodnega dela pa predstavlja delo za slovanstvo. Slomšek ni bil samo velik Slovenec, ampak tudi velik Slovan. Srbi, Hrvati, Poljaki, Čehi in Rusi so mu veliki slovenski bratje. Slovanom pripada velika narodna bodočnost. A ta skupnost mu je predvsem v božjem občestvu iste vere. Radi tega božjega občestva ustanovi Bratovščino Cirila in Metoda leta 1851, ki se je sedaj razcvetela v mednarodno Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki zajemlje ne samo slovansko, ampak vse narode sveta. Po njej je Slomšek dobil mednarodno sloves. Plodovita Slomškova osebnost, ki je s svojim bistvom oplojila vse slovenski narod, je prestopila meje svoje domovine — Slomškov duh je zaplaval širom kulturnega sveta.

Slomšek ne stoji danes pred nami samo kot največji Slovenec, ki je s svojimi ideali in deli priskrbel v slovensko narodno dušo ko nihče pred njim, Slomšek je tudi oče velikega mednarodnega katoliškega pokreta, ki ustvarja še vijočko nego narodno, to je univerzalno božjo skupnost ljudi. To Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, ki predstavlja višek Slomškovega dejstvovanja, se je razvilo iz veseskozi čistega pojmovanja našega narodnega slovenstva. Slomškovo narodno slovenstvo ni kakor fašistični nacionalizem, ki ovira združitev narodov, ampak ravno njegova podlaga. Čisti, zdravi in verko oduševljeni narodi nočejo svojega bogastva živeti sami zase. V vsesplošni verski in kulturni skupnosti človeštva kot božje družine narodov najdejo končni cilj. Zato nam mora biti delo za te univerzalne božje občestvo vseh narodov poleg slovenstva najvišja naloga, ki jo moramo vršiti kot Slomškovo ljudstvo po vzoru neminljivih Slomškovih idealov.

Slomškova svetlost

»Šaj so rajni škof živeli sveto in pobožno in bili nam pravi apostoli...«
»Novice, 1862.

Sedemdesetletnica sicer ni tako pomembna in številna kakor 50 letnica ali 100 letnica; vendar niti ob 50 letnici Slomškove smrti 1912, niti ob 100 letnici njegovega rojstva 1900 se niso slovenski duhovi tako zavzeli za njegov spomin kakor sedaj ob 70 letnici Slomškove smrti. In zakaj prav sedaj?

Kadar je bil slovenski rod v stiskah in nadlogah, se je v dobrohotnih srcih vselej vzbudilo domo-

je bil: »Ko bi bil ti toliko milosti prejel, kakor sem jih jaz, bi postal še kaj večjega ko sem jaz.« Kovač si je mogel misliti: »Ako nimam svetnika pred seboj, imam vsaj najmilejšega človeka.« Ali ta miloba ni bila prirojena.

Po naravi je bil Slomšek občutljiv in ognjevit; kri se mu je vnela ob najmanjšem dogodku. Drugi bi z njegovo občutljivostjo in brez njegovega zatajevanja zapadli silni razburjenosti, da bi bili vsem v nadlego. Drugi bi z njegovo ognjevitostjo in brez njegove dobrohotnosti postali oblastni in nasilni, da bi bili v škodo in krivico mnogim. Slomšek je svojo občutljivost in ognjevitost usmeril v ljubezen. Nikoli ni dal v svoji duši prostora maščevalni misli. Navadil se je ljubiti, odpustiti in biti hvaležen za vse. Slomšek je rad dobro storil vsakemu.

Navadil se je ljubiti na izreden način. V Vuzenici je kot nadžupnik sprejel v župnišče dva na pol mrtva brodarja, ki sta se rešila izmed peterih tovarišev iz potopjenega broda v Dravi. Skoraj dva meseca ju je sam oskrboval in zdrava spet odpustil brez vsakega povračila: »Je že Bog vse poplačal.« Istolam je kmetu Turineku, ki mu je strašni požar pokončil vso živino, podaril četrto živinčeto: »Za dobra dela Bog obrestni plača.« Tako ljubijo svetniki.

Slomšek se je navadil odpustiti na izreden način. Akopprav je bil na žaljivčev besedo »Jaz vas sovražim« pravično užaljen, je vendar stopil predenj z ljubeznivim odgovorom: »Jaz vas pa ljubim« in z vidnim zagotovitvijo: »Nate to-le knjigo v znamenje moje ljubezni.« Pri drugi neprilici, pri sporeku z visokim gospodom, se je spet ponižal: »Spriznjava se!« Zapisano je: Sonce naj ne zajde nad vašo jezo. Svojemu posebnemu prijatelju, ki se v hladni zimi mrzlo pritožuje čez svojega kaplana, piše Slomšek deloma šaljivo, deloma spravljivo: »Zakaj izpuščate mušice in lovite muhe, velike kakor majev hrošče in to celo pozimi? Veliko hrupa za malo reč! Govorite o kaznih; o kakešnih? Ali sem jaz kazenski škof? Nec puetis gratis esse malos... S. Aug. Vrhtega N. ni tako hudoben, kakor ga slika hudobni svet. Zatorej boste odpustili generalu božje cerkve...« Tako govore, tako odpustajo svetniki.

Slomšek se je navadil, da je bil hvaležen na izreden način. Niso bile dolgoletne dobrote, ki jih je prejemal od svojih staršev, ker so mu rano umrli, ali Slomškova sinovska ljubezen je bila dolgoletna. Zdi se, da je prav za 20 letnico smrti svoje matere Marije, po spominu na njeno navodila, zamislil molitvenik za mladeniče »Življenja srečen vate. Svojega birmskega botra in še bolj svojega duhovnega očeta Jakob Prašnikarja se je spominjal v svojem zadnjem nagovoru na zbrane duhovnike pri duhovnih vajah v Rogški Slatini. Se danes prita Prašnikarjev grobni kamen in napis v Spodnji Poljskavi, postavljen 25. julija 1842, kako je Slomšek mislil o svojem duhovnem očetu: »Tukaj počiva ob strani svoje matere: Prijatelj mladine: Mož reda in zvestobe. Tamkaj žanje sedaj, kar je tukaj sejal za večnost eno samo.« Sredi največjega pastirskega dela in najsilnejše vročine je Slomšek

tožje po svetih dušah. Kadar so se sence greha zgrinjale široko naokrog, se je v plemenitih duhovih pojavila želja po svetlosti in svetosti. Naš čas in rod gre skozi hude preizkušnje. Zato se zlasti v našem mladem in najmlajšem rodu poraja domotožna misel po svetniku iz svoje krvi in s svojih tal. Ako drži preroška beseda škofa Mahniča, bo prav naš mladi in najmlajši rod tisti, ki mu bo po božji previdnosti dano, da izpolni vročje voljo in nalogo na slovenski zemlji. Vsa nezadovoljanost naših mladih in najmlajših rodov je znamenje, da se v slovenskih duhovih nekaj lepšega in svetlejšega poraja in pripravlja. Simboličen je bil navdušen tek slovenskih mladeničev na Slomškov grob. Naši mladi in najmlajši bodo dvignili zaklad, ki je bil tako dolgo v zemlji zakopan; naši mladi bodo dvignili Slomška na oltar; oni bodo s svojimi mladimi svečeniškimi rokami prenesli Slomškove svetlinje iz ponižne grobne kapelice v prenovljeno stolnico. Naši mladi rod slutí, da ta dan ni več tako daleč, ker v svojih srcih globoko čuti in ve: Slomšek je bil svetnik.

Kdo je svetnik? Kogar odlikuje izredna svetlost. Kaj je svetost? Ljubezen! Ogenj ljubezni, ki je v srcu Bogu posvečen, na zunaj pa sveti in služi drugim. Kakšna je ta izredna ljubezen? Lažje, ko izreči z besedo, je pokazati na Slomškovem dejanskem zgledu.

En mesec pred Slomškovo smrtjo ga je ljudstvo pomilovalo in jokalo nad njim, ko je bil v laški dekaniji, tako gorati, v groznem deževju na apostolskem potu. Škofov obraz pa je bil veder in beseda šaljiva, češ: »Tako blatnega škofa še niste videli.« Ljudstva ni motila neprilika vnanjost zavoljo neznanega naliva, ljudje so videli le lepoto Slomškove duše, češ: Tako svetega škofa še nismo videli. Takrat je bil Slomškov obraz že upadel in postaran, na ozko se je končeval od čela preko le do brade, da je skoraj kazal obliko srca. Pogled njegovih milih oči pa je bil bister in prodirajoč, da so mu oči sijale kakor demanti. Morda je videmski dekan Rajec tudi na to mislil, ko je rekel: »Kadar Slomšek božje resnice razlagajo, podajajo nam demante v zlatih posodah.« Po njegovi vedno bolj poduhovljeni vnanjosti so vsepoved v zadnjih letih Slomškovega življenja opazovali svetlost njegove duše. Preprostost, nežnost in dobrotljivost je prevečala vse njegovo vedenje in govorjenje.

Slomškova ljubezen ni bila navidezna in narejena, marveč je bila resnična. S slovenskim kmetom je prav tako preprosto in prijazno govoril kakor s solnograškim kardinalom. Imel je tisto ljubeznivost, ki je vir prave vpljivosti. Na Slomšku najdemo vse polno potez, ki ga sličejo župniku Vianeyu ali Saleskemu svetniku. Otrokom in odraslim je bil izredno priključen. Kadar je šel mimo mladine, je dekle očetovalsko pobožal, deklice je zadovoljil s prijaznim nasmehom in pogledom. Tudi preprost človek je mogel spoznati njegovo pristno ljubeznivost. Ponikovski kovač, nekdanji Slomškov sošolec v Prašnikarjevem kaplanskem stolpu, se je prestrašil in sramežljivo branil Slomškovega obiska pred svojo kovačnico. Nisem vreden, da bi me škof obiskal in v takem mojem stanju. Odgovor

Št. Andraž na Koroskem, prvi škofijski sedež škofa Slomška.

prihitel v Poljskavo, kjer se je za Prašnikarjev krstnoimenski god odkril njegov spomenik. Tako izkazujejo hvaležnost svetniki.

Slomšek je bil močen v besedi, zlasti v tolažilni besedi. Med ljudstvom je bil razširjen pregovor: »Slomšek govori, kakor da bi rožice sadili.« Res blažilen je očesu pogled na sveže cvetove, a še bolj tolažilen je usesu glas z ljubeznijo navdanih besed. Kdor se je pri Slomšku izpovedal in izjokal, se je utolažen in pomirjen vrnil na svoj dom in svoje delo. Obisk pri škofu Slomšku je bil zlasti za vsakega duhovnika poln miru in tolažbe. Za vsakega bol in ubožstvo je našel Slomšek primerno besedo. Slomšek je bil plemenit in moder v svojih sodbah. V njem je bilo veliko duha, pa tudi veliko srca.

Temelj Slomškove ljubezni je bila ponižnost. Slabo plačilo je pri njem prejel tisti, ki mu je prinesel tiskano pohvalo o njem. Takih reči Slomšek

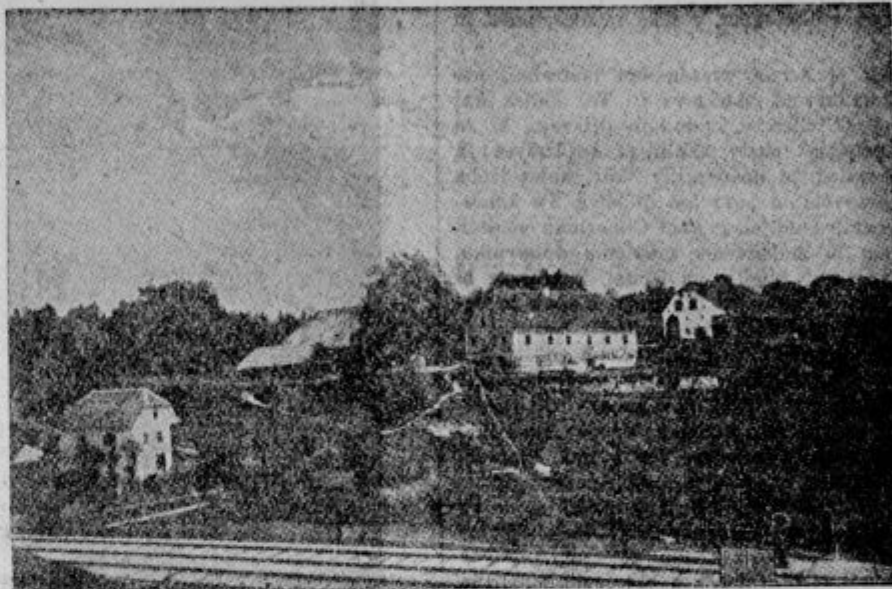
DRŽ. RAZREDNA LOTERIJO
SREČKE
HERMES
JELAKICEV TRG-6. POD ZIDOM-6
VEDNO DOBIVAJO
KOLEKTURA ZAGREB

ni bral, ne poslušal, »da mu ne bi vzele božjega blagoslovca.« Prijateljska pisma, ki so z laskavo prihajala in z izbranim priznanjem in slavocevom prihajala v njegove roke, je redno sežgal, da ga ne bi kdaj ob njih obšla ničemurna misel. Sam o sebi ni rad govoril, ne v dobrem, ne v slabem pomenu.

Rast in moč svoje ljubezni je Slomšek zajemal iz živih studencev, ki teko izpod križa in izpred tabernaklja. Le z močjo teh dveh je mogel do zadnjega diha izpolnjevati svoje pastirsko geslo: »Vse v večjo čast božjo in v blagor neumrjelih duš.« Skrivnosti v tabernaklju se je poklonil, ko je v zadnji uri kleče in v škofovski obleki prejel sveto Poptnico. Skrivnosti svetega križa se je poklonil v poslednjem pogledu na podobo Doloroze. »Ste prišli po slovo?« se je glasila Slomškova zadnja prijazna beseda s soproto. Tako se je ob Slomškovem sklepu zgodilo, kakor smo rekli ob začetku tega spominskega lista: Ogenj ljubezni je v srcu

posvečen Bogu, ali sveti in služi drugim. Slomšek je ljubil svoj slovenski rod kakor samega sebe; ker je posvetil sebe, je hotel posvetiti tudi svoje ljudstvo. Zvest svoji oporoki Slomšek tudi pred božjim prestolom misli na nas, kakor mi mislimo nanj. Naš slovenski priprošnjik sicer ne želi, da bi stal v podobi na slovenskih oltarjih, pač pa hoče, da bi po vzorih, ki so posvetili njega, živeli v slovenskih srcih.

Slomškov izrek »kakor mrtvaških zvonov glas, bo izginil naš spomin«, se nad njim ni mogel izpolniti. Slomškov duh se vnovič poraja v našem mladem rodu. Slovenski vrt se zasađa z novimi sadikami, katerim je vrtnar Slomškov duh. Slomšek v svojem najmlajšem rodu še vedno ljubi: Križ, tabernakelj, Marijo in slovensko ljudstvo. Ne zate, Slomšek, za tvoje slovensko ljudstvo bi bilo velpomembno, da bi tvoja podoba stala na naših oltarjih!

Slomškov dom na Slomu.

Slomškova življenjska pot

Veliko in obširno knjigo bi bilo treba napisati, če bi hoteli vsaj deloma izbrati in popisati vse življenje Antona Slomška. Imamo sicer Slovenci nekaj življenjepisov o tem velikem slovenskem apostolu, vendar pa so vsi kljub svoji točnosti in spretnosti opisovanja, le skromni poskusi vsaj približno dojeti vse bogastvo, vso pestrost, vse obsežno delo, ki ga vsebuje Slomškovo življenje.

V Slomškovem življenju se jasno zrceli vsa moč, ki jo je njegovemu življenju dala slovenska zemlja in domača hiša. Iz ugledne in trdne slovenske kmetijske družine je izšel Slomšek. Njegovi dedi so že stoletja poprej domovali v prijaznem oselju Slom v ponikovski župniji. Slomškov oče Marko se je l. 1800. poročil z Marijo Zorkovo iz Sočanja. Njen prvi sin je bil Anton, ki se je rodil 20. novembra 1800. Oče Slomšek je mogel dati svojemu sinu pač srčno izobrazbo in mati globoko vernost, nista mu pa mogla nadomestiti šolske izobrazbe. Božja previdnost je privedla, ko je bil mali Tonček 11 let star, na Ponikovo kaplana Prašnikarja, ki je z vso vnemo pričel učiti otroke v župniji verouka, branja in pisanja. Najboljši njegov učencec je bil Tonček, ki ga je Prašnikar nad vse ljubil. V treh letih je mogel Anton nadomestiti vse, kar je zamudil, tako da je l. 1814. stopil v Celju v tretji razred nemških šol in že jeseni istega leta v prvi gimnazijski razred. Slomšek je bil v gimnaziji vedno odličnjak, od šeste šole naprej pa najboljši med najboljšimi. Za Prašnikarjem je pomemben vpliv gimnazijskega profesorja Antona Zupančiča, ki je v mladem Slomšku zbudil zanimanje za Vodnikove pesmi, za leposlovje, govornišvo in druge lepe umetnosti. Zupančič je s svojim vplivom vzgojil tudi Slomška v narodno zavednega in svoj narod ljubčega Slovenca.

Za Slomška je značilno, da je že v gimnaziji delil svoj kruh z revnimi součenci.

L. 1821. je stopil Slomšek v Celovec v bogoslovje. V bogoslovju se je odlikoval v vseh predmetih in so ga profesorji vzljubili. Sam bogoslovec, je svoje tovariše poučeval v slovenščini.

Kaplanova je Slomšek najprej na Bizeljskem pri Sv. Lovrencu. Nato je kaplanoval pri Novi cerkvi blizu Celja, dokler ni l. 1828. postal spiritual v celovškem bogoslovju. Tu je predvsem gledal na to,

da vzgoji čim več slovenščine zmožnih duhovnikov. Med ljudstvom so zaslovene njegove pridige. Spisal je slovnicno slovenskega jezika, ki se je ohranila v rokopisu, dalje pa več vzgojnih, pripovednih in nabožnih knjig. V Celovcu je osnoval tudi slovensko društvo v družbi z Ahacijem. Mnogo je v tem času Slomšek tudi potoval. V Ljubljani se je seznanil s Francetom Prešernom, v Zagrebu se je zanimal za ilirsko gibanje itd.

L. 1838. je postal dekan v Vuzenici ob Dravi. Tudi tu je mnogo deloval slovensko, saj je tu nastala ena najbolj znanih njegovih knjig: »Blaž in Nežica«. L. 1844. je postal kanonik lavantinske škofije, toda že naslednje leto je bil imenovan za celjskega opata. Slomšek je že mislil, da bo ostal do smrti v Celju, ko je 1846 umrl lavantinski škof Kutnar in je 20. maja 1846 imenovan solnograški nadškof za lavantinskega škofa Antona Slomška.

Njegovo nadpastirsko delovanje je znano. Glavno zaslugo pa si je pridobil Slomšek za naš narod s tem, da je prestavil sedež lavantinske škofije iz St. Andraža v Labudski dolini v Maribor. Po dolgem trudu je uredil meje tako, da je lavantinska škofija obsegala skoraj vse štajerske Slovence, v sekovski škofiji s sedežem v Gradcu pa jih je ostalo le še kakih 30.000. Med tem, ko so se Slovenci v lavantinski škofiji rešili, pa je bilo tistih nesrečnih 30.000 Slovencev, ki jih Slomšek ni mogel več rešiti, izpostavljenih germanizaciji. Potomce teh Slovencev, ki jih je le še nekaj sto, prav sedaj s silo germanizirajo v Lučana in drugih krajih, ki so tedaj ostali v Avstriji. V Mariboru je ustanovil Slomšek tudi bogoslovnico, iz katere je izšlo pozneje toliko zavednih slovenskih vzgojiteljev in dušnih pastirjev.

Med važnimi njegovimi zaslugami pa moramo omeniti predvsem ustanovitev društva sv. Mohorja, predhodnika in začetnika današnje Mohorjeve družbe.

Vse narod je čutil, kaj ima v Slomšku. V bridko žalost se je zato zavl slovenski narod, ko je Slomšek 24. septembra 1862 ob pol 9 zvečer izdihnil svojo veliko, plemenito dušo, ki je šla k Bogu iskati plačila. Kakor za življenja, tako so se Slovenci tudi po njegovi smrti vedno zavedali, kaj je bil Slomšek za naš narod.

Ljubljana slavi Slomška

Vsa Slovenija danes tekmuje, kako bi se oddolžila spominu narodnega vzgojitelja in velikega duhovnika škofa A. M. Slomška. Po vseh cerkvah širne Slovenije, po vseh društvenih dvoranaš se vrše danes svečanosti. Zato pa tudi srce Slovenije Ljubljana ne sme zaostati za deželo ter bo proslavila zvečer v veliki unionski dvorani ob 8 70 letnico smrti škofa Slomška po sledečem sporedu:

1. A. M. Slomšek: a) Svetlo solnce se je skrilo, b) Najboljše vince, c) Popotnica vojaška. Poje zbor Križarjev pod vodstvom p. Fr. Ačka.

2. P. Krizostom Sekovanič: Tvoja smrt je čudovita pesem. (Deklamacija.)

3. A. M. Slomšek: a) Preljubo veselje, b) Predice. Poje zbor sestic sv. Klare pod vodstvom p. Fr. Ačka.

4. Dr. Jože Pogačnik: Pozdrav Slomšku: a) Oni od Jesenic, b) Oni od St. Ilje. (Deklamacija.)

5. Etbín Bojc: Slomšek narodni vzgojitelj. Predavanje s skioptičnimi slikami.

Vstopnina: Sedeži od I. do IV. vrste 10 dinarjev, od V. do XXI. vrste 5 dinarjev, balkonski in galerijski sedeži 3 dinarje, stojšča 2 dinarja.

Vstopnice se dobe danes od 11 do 12 v pisarni Prosvetne zveze, Miklošičeva cesta 5 in zvečer od 7 dalje pred vhom dvorano.

Stolna cerkev sv. Janeza Krstnika v Mariboru, ki jo je Slomšek obnavljal v škofijsko cerkev lavantinske škofije.

Načela krščanskega državnika

Ob Washingtonovi 200 letnici

Od 22. februarja do 24. novembra tekočega leta praznujejo severnoameriške Združene države dvestoletnico smrti svojega največjega državnika: Georga Washingtona. O njem so pisali ob smrti: »Bil je prvi v vojni, prvi v miru, prvi v sreči svojih sodržavljancev.« Od 67 let svojega življenja jih je 47 posvetil skoraj izključno službi svoje dežele. Bil je res oče očetnjave: kakor nihče drug je vtisnil mladi državi pečat svoje osebnosti.

Washington ni proslavil svojega imena samo kakor vojskovodja najodličnejših lastnosti, marveč tudi kakor neprimerljiv značaj in državnik, katerega zgled je ohranil do danes vso svojo vrednost in živo moč.

George Washington je bil po svojem imenu, svojem pokolenju, svoji vzgoji in svojih nazorih tipičen angleški selski plemič. Rojen je bil v Virginiji z njenimi množičnimi rekami in zalivi, njenimi resnimi gorami in turačnimi soteskami, ki jih je že kakor 16letni geometer, kakor 19letni milični major prehodil od enega konca do drugega in prodiral daleč notri v neprebrone pragozdove in brezkrayne prerije. Tedaj je pogledala njegova ameriška domovinska ljubezen, ki se je razvila v najmočnejšo strast njegovega življenja, globoko, neizbrisljivo korenino. Vendar je bila ta njegova ljubezen kakor ves njegov značaj, preudarna, odločna, sposobna največjih žrti. Z domovinsko ljubeznijo se je dostojno družil čut dolžnosti, ki je bil zvezan z neumorno pridnostjo. Vsako vprašanje, ki je stopilo na plan, je skrbno proučeval. Ko je šlo za novo ustavo, je Washington temeljito studiral ustavno zgodovino starih in novih državnih tvorb. Ni govoril veliko, a njegova sodba je zalegla. Na politična posvetovanja je prihajal vedno rano in redno in sledil razpravam z največjo pozornostjo. Vendar ni bil malenkosten, marveč je v izredno veliki meri imel tisto lastnost, ki jo imenuje sv. Tomaž »magnanimitas«: velikopotezen po naravi in vzgoji je bil nasprotnik vsakega provincializma; velikodušen ni proti nikomur nosil v srcu zamerje; radodaren in gostoljuben je posojal celo denar, da je pomagal prijateljem; nesebičen se je odpovedal svoji plači kakor vojskovodja in bi se bil odpovedal tudi svoji predsedniški plači, če se kongres ne bi bil izrekel proti.

Od Washingtona do danes so napravile Združene države dolgo pot. Prvih osem let njihovega obstoja sta bila poštenje in trdnost oba pola, po katerih je Washington vodil državno ladjo. Kdo ve, če bi bil danes izvoljen predsednik, ki bi proglasil program, kakor ga je prvi predsednik mlade republike ob nastopu svoje vlade v pismu na svojega sobojevnika Knoxa očrtal: »Ni mi lahko, da na večer svojega življenja, ki se je skoraj izčrpalo v javnih skrbih, zapustim svoj mirni dom in ga zamegljam za ocean težav, posebno ker mi manjka zadostna politična izkušnja, sposobnost in nagajenost, ki so potrebni za vodstvo krmila. Zavedam se pač, da vzajem s seboj na krov glas mojega naroda in moje lastno dobro ime. Kake ju bom pripeljal nazaj na kopno, to vedo same nebesa. Poštenost in trdnost — to je vse, kar morem od svoje strani obljubiti. Naj bo sedaj vojnja dolga ali kratka, ta dva naj me ne pustita na cedilu, pa naj me tudi vse drugo zapusti.«

Značaj Georgea Washingtona je slonel na trdnih verskih, pravnih in političnih načelih. Washington je strogo držal na posvečevanje praznikov. Začasa njegovega predsedništva ga ob nedejlah ni smel nihče motiti; kvečemu na večer se je upal kak posebno dober prijatelj oglašati v njegovem družinskem krogu. Svoje vere v Boga Washington ni prav nič prikrival. Saj je nešteto krat izkusil, da bdi nad njegovo osebo in njegovo deželo neka višja Previdnost. V nesrečnem Bradbockovem vojnem pohodu proti združenim Francozom in Indijancem, kjer si je komaj 22leten zaslužil polkovniško čast, sta padla pod njim, za četa po sovražnih kroglih, dva konja, plašč so mu preluknjale štiri kroglice. Ko je bil prvič izvoljen za predsednika, je rekel ob nastopu službe: »Bilo bi posebno nesposobno, če bi se ob tem prvem službenem činu ne obrnil s iskreno molitvijo na tisto

vsemogočno Bitje, ki vlada vesoljstvu, predseduje v zborni narodov in čegar pomoč in previdnost more nadomestiti vsako človeško onemoglost — če bi Ga ne prosil, da s svojim blagoslovom posveti vlado, ki jo je postavil narod Združenih držav, da varuje njegovo svobodo in skrbi za njegovo blagobitje.« Na kraju svojega govora se je še enkrat obrnil na »dobrotnega Očeta človeškega rodu« s ponižno prošnjo... za njegov blagoslov. 1793. leta je pisal nekemu prijatelju: »Zaradi nadlog in izgub, ki so delo Previdnosti, se ne pritožujem; kajti gotov sem, da vsomodri Krmar dogodka bolje ve, kaj je dobro za nas in kaj zaslužimo.« V svoji znameniti »Farewell Address«, poslovnem pismu z dne 19. septembra 1796., v katerem odklanja tretjo izvolitev za predsednika, pravi proti koncu, da se sicer zavestne zmote ne zaveda, vendar pa pozna svoje pomanjkljivosti; najbrže je napravil marsikako napako. Zato iskreno prosi Vsemogočnega, da bi odvrnil ali vsaj omilil zla, ki bi utegnili iz tega izhajati.

Državna politika brez versko utemeljene pravice se je zdelo Washingtonu nemogoča in pogubna. »Vera in pravica«, pravi v svoji poslovnici poslanici, »sta dva najneobhodnejša nosilca vseh tistih predpogojev in razmer, ki vodijo do prave državne blaginje. Brez stvarne upravičenosti bi si prisvajal slavo domovinske ljubezni, kdor bi hotel ta dva mogočna stebra človeške sreče, ti najmočnejši opori človeških in državljskih pravic podreti... Debele knjige ne bi mogle dovolj odkriti, kako tesno je to dvojje zvezano tako z zasebnim kakor tudi z javno blaginjo... Samo z največjo previdnostjo je treba sprejeti hipotezo, da more pravica obstati brez vere. Najsi tudi ne zanikamo nekega vpliva boljše izobrazbe na posebno ustvarjeno naravi, nam vendar pamet in izkušnja prepovedujeta mnenje, da bi se mogla javna morala uveljaviti brez verskih načel.« In na drugem mestu piše: »To je važna resnica: Potrebni vir ljudske vlade sta krepost in pravica. To načelo velja za vsako svobodoljubno vlado. Kateri odkritosrčen prijatelj take vlade bi mogel ravno dušno gledati poizkuse, da se ti temelji državne zgradbe omakejo? Dejstvo, ki ga dokazuje izkušnja, da je pravica temelj držav, ugotavlja Washington z naslednjimi besedami: »Bodite zvesti in pravični nasproti vsem narodom. Varujte mir in slovo z vsemi. Vera in pravica nas v to obvezujeta. Ali naj ne bi državna blaginja zahtevala taistega?... Kdo more dvomiti, da sadovi takih namenov morebitne škode, ki bi sčasoma nastala, ne bi obilo odtelali? Ali je mogoče, da božja Previdnost trajne sreče kakega naroda ne bi zvezala s njegovo pravičnostjo? Zelo nujno stvari ta modri državnik pred narodnostnim sovraštvom: »Narod, ki stalno goji nasproti drugemu narodu sovražstvo ali daje prednost enemu pred drugim, je na neki način zaslužen.« Washington je prepričan, da je »honesty the best policy« — poštenje je tudi v mednarodni politiki najboljša politika.

Zanimiva in tudi še danes veljavna so tudi Washingtonova notranjepolitična načela. Nastopal je za prav razdeljeno vladno oblast in zagovarjal mnenje, da se mora znati narod, ki se sam vlada, svoji vladi tudi pokoriti. Zelo veljavne besede je izrekel o državnem gospodarstvu: »Dobra metoda za ugotovitev državnega kredita je v tem, da se ga kolikor mogoče malo poslužujemo... Ravno tako se je treba izogibati kopičenju državnih dolgov s tem, da državne izdatke kolikor mogoče omejimo. Neizogibne vojne dolgeve je pa treba v mirnem času s naporom vseh sil odplačati, da ne obtežimo potomcev s bremenom, ki ga velja nositi nam.«

Združene države so v teku teh dveh sto let po smrti svojega pravega in največjega predsednika vedno bolj opuščale njegovo krščansko državno tradicijo, sledeč pri tem slabemu zgledu starih evropskih držav. Zalostne posledice se jasno kažejo to in onstran oceana. Ob 200 letnici Washingtonove smrti je najlepša prilika, da se narodi in države zavedo svoje zmotne poti in se vrnejo k virom prave državniške modrosti in moči.

Danes voli Grčija

Izjemne odredbe — Obupni Venizelosovi poskusi, da se obdrži na vladi

Atene, 24. sept. tg. Za notranje volitve je vlada odredila izredne vojaške in civilne varnostne odredbe za ohranitev mira. Listom je prepovedano objavljati posamezne izide volitev. Tudi vodstva strank ne smejo objavljati delnih rezultatov. Prefekti posameznih volilnih okrožij smejo rezultate javljati samo v Atene po končanih volitvah. Vse privatni avtomobilski promet je ukinjen. Dovoljene so samo avtomobilske vožnje za zdravnike in ambulance, za dovažanje mleka, za avtobuse in za avtomobile v službi strank. Iz vojaških krogov se domnava, da je vojska pripravljena nastopiti pri najmanjšem porodu. Kljub temu, da je napetost zelo velika, pa upajo na to, da bodo volitve potekle nemoteno, ker bi politični nemiri še bolj po-

ostrili težki gospodarski položaj. Zunanji minister bo odpotoval v ponedeljek v Zenevo brez ozira na to, kakšen bo izid volitev. Venizelos je še večeraj v svojem volivnem govoru naglašal, da je brezpogojno odločen k temu, da oblasti ne da iz rok, tudi če bi rojalisti z republikanskimi pristaši Kalandarisa in Papanastazija, ki vodijo najhušji boj proti njemu, dobili večino. Venizelos smatra, da bo od 250 mandatov dobil 110 mandatov, dočim računa opozicija, da bo dobil k večjemu 90 mandatov. Da bi dobili rojalisti sami absolutno večino, je neverjetno, na drugi strani pa se smatra, da bi tudi složno sodelovanje republikancev bilo zelo oteženo. Venizelos hoče vsakakor obdržati oblast do sestanka nove poslanske zbornice.

Japonska hoče pridobiti časa

Zveza narodov popušča...

Zeneva, 24. septembra. tg. Svet Zveze narodov je danes obravnaval japonski predlog, da se dovoli vladi v Tokiju rok 6 tednov za proučevanje poročila komisarja Zveze narodov o Mandžuriji, preden ima to poročilo priti na razpravo v Svetu Zveze narodov. Predsednik Sveta De Valera je izrazil dvom, ali je tako dolg rok sploh potreben. Japonska vlada je zahtevala 4 tedne za preštavo in proučevanje poročila, 2 tedna pa za potovanje posebnega japonskega odposlanca v Zenevo. Kitajski delegat Jen je izjavil, da je japonska delegacija v Zenevi sama dovolj kompetentna, presojati poročilo, in da so tudi brzojavne zveze Japonske tako zadostne, da bi se lahko razpravljalo o tem poročilu tudi brez dolgega roka. Razen tega je pripomnil kitajski delegat: »Z Japonci smo imeli glade rokov že zelo slabe izkušnje. Ze sedaj se nam vlada, da se pripravljajo Japonska zasesti tudi provinco Džehol, in vsak novi rok koristi samo nadaljnim vojaškim namenom japonske vlade. Pri

tem je podpiral kitajskega delegata španski poslanik Madariaga. Japonski delegat Nagaoka je potem odklonil vsako razpravo o stvari sami in izjavil, da gre vendar samo za vprašanje procedure. Končno se je rok 6 tednov dovolil v načelu. Svet Zveze narodov je razen tega sklenil, da se bo poročilo brez zemljepisnih kart objavilo 1. oktobra. Zemljepisne karte same pa pozneje in da bo prihodnja seja. 5. novembra, vsekakor pa ne pozneje kakor 21. novembra.

Zeneva, 24. sept. tg. Danes se je razpravljalo v Svetu Zveze narodov vprašanje o aktivni angleškega mandata med Irakom in prejemom Iraka v Zvezo narodov. Poročevalce je bil naš zunanji minister Bogoljub Jelčić, ki je izrazil svoje zadovoljstvo, da se Irak sprejme kot novega člana Zveze narodov.

Zagrebska vremenska napoved: — Po večini oblačno in nestalno (deževno in vetrovno vreme).

Tako dober —
a zdaj tako poceni!

Znižanje
cen VIM-a:

Velika doza . . . zdaj Din. 6.—

Velik zavitek . . . zdaj Din. 4.50

Mali zavitek . . . zdaj Din. 2.50

Cene nižje — kakovost kakor do sedaj:

VIM ČISTI VSE
NE DELA NIKOLI
BRAZGOTIN

Nemčija se vrača v Zenevo

Dobrodejna akcija Anglije — Več upanje na uspeh razorožitvene konference

Zeneva, 24. sept. Kljub pričetku zasedanja Sveta Zveze narodov je zanimanje mednarodne javnosti osredotočeno na razorožitveno konferenco. — »Ura« razorožitvene konference je sicer odgodil svoje delo do prihodnjega tedna, v resnici pa se za kulisami nadalje vršijo pogajanja. Na dnevnem redu je predvsem vprašanje sodelovanja Nemčije na razorožitveni konferenci.

Sklep nemške vlade, da se Nemčija ne bo udeleževala konference, dokler ji ne priznajo enakopravnosti, ni povzročil ne v Londonu ne v Parizu nikakega presenečenja. Francozi so se pokazali v zadevi silno hladne, ker so se zavedali, da bo Papenova vlada prej ali slej prišla do spoznanja, da se odtodnemu vselej godi krivica in da je bila njena taktika zgrešena. V tem času je bila objavljena angleška nota glede nemške zahteve o enakopravnosti in prav ta angleška poteza je odprla Nemcem oči. Nemci niso pričakovali tako hladnega tona od strani Anglije in tudi ne, da se bo nota v pravnem pogledu tako odločno naslonila na verzajsko pogodbo. Ze nenaden povratek Herriota iz Zeneve v Pariz, je pokazal, da se francoska stvar ne nahaja v nevarnosti. Herriot je takoj odpotoval iz Zeneve, ko se je prepričal iz zasebnih razgovorov, da ne nameravajo niti Rusi, niti Italijani na seji razorožitvene konference sprožiti vprašanja enakopravnosti in se zavzeti za Nemčijo.

Nemci so stavili karte na akcijo predsednika konference laburista Hendersona, in to s toliko večjim upanjem, ki je Henderson priobčil v vseh večjih evropskih listih članek, v katerem se je odločno zavezal za enakopravnost Nemčije glede oboroževanja. Pariški »Temps« izraža v uvodniku mnenje, da je Henderson napisal ta članek pred objavo angleške note in da bi bil pisec v svojih izjavanjih

mного bolj pomirljiv, ako bi bil vedel za vsebino angleške note. V ostalem pa je gotovo, da ne more Henderson nastopiti s tisto avtoriteto, kakor bi sicer, ako bi bila njegova stranka na vladi. Tako je prišel Henderson v navzkrižje s predstavniki angleške vlade, predvsem z zunanjim ministrom Johnom Simonom. Henderson je pri zaključku zadnje seje skušal spraviti na dnevni red vprašanje enakopravnosti Nemčije, toda to se mu ni posrežilo. Proti temu poskusu je prav tako odločno nastopil francoski vojni minister Paul-Boncour kakor angleški zunanji minister John Simon. Značilno je tudi, da je edino Litvinov podprl Hendersonov predlog, medtem ko so vsi drugi delegati previdno molčali.

Takoj po svojem prihodu v Zenevo je nemški zunanji minister baron Neurath, ki ima v zunanje političnih problemih mnogo več izkušnje in mnogo širše obzorje kakor kanceler von Papen, opazil, da bi nemška odsotnost od razorožitvene konference nemški stvari le škodovala. Neurath je prišel v Zenevo, da bi prisostvoval zasedanju Sveta Zveze narodov, toda njegova glavna naloga je, da za kulisami razčisti vprašanje nemške enakopravnosti. V ta namen mu je prišlo prav zasedanje Zveze. Neurath išče posrednika, ki naj bi spravil v zvezo francosko in nemško delegacijo in omogočil Nemcem časten umik, to se pravi, povratek na razorožitveno konferenco.

Tako se že kažejo sledovi pomirjevalnega stališča Anglije, ki skuša vplivati tako v Berlinu kakor v Parizu, da bi prišlo do pomirjenja. Edino ne takšen način je mogoče zagotoviti razorožitveni konferenci vsaj nekaj uspeha in pripomoči do gospodarske obnove, ki leži tako na srcu prav Angležem.

Obupen položaj amer. poljedelstva

Govorice o »izboljšani« svetovnega gospodarstva brez podlage
Farmerji proglasili bojkot trgov — Hoover bo poražen

Washington, 24. sept.

Govorice o izboljšanju gospodarskega položaja, kojeja znamenja da se že kažejo na obzorju, so se izkazala žal kot zmota ali pa so bile le umetno lansirane vsled borznih spekulacij, s katerimi se je hotelo ustvariti ugodno razpoloženje za zmago vladajoče republikanske stranke pri volitvah predsednika republike v novembru. Zlasti se vedno bolj čuti kriza med farmerji, ki prizadeva vladajoči stranki čedalje huje skrbi.

Značilno je, da si je izbral predsednik Hoover kot kraj, kjer bo imel 4. oktobra svoj velik volivni govor, mesto Des Moines v državi Iowa, kjer se kriza agrarne produkcije najbolj čuti.

Kriza je tako huda, da je zveza farmerjev sklenila agrarni štrajk v državah Iowa, Minnesota, Wisconsin, Illinois, Južna in Severna Carolina, Texas in Oklahoma. Izdano je geslo, da naj farmerji ne vozijo na trg ne žita, ne živine, da naj torej bojkotirajo trge, dokler se ne bodo dvignile cene. S tem pa se hoče doseči tudi učinek, da bi se preprečila dražja kmetijskih posestev zaradi neplačanih davkov in nevrčanja hipotekarnih posojil. Najradikalnejši elementi skušajo tudi doseči, da bi se organizirale straže, ki bi naj na cestah in železniških pazile in preprečevale dotok kmetijskih produktov na trg, vendar pa je zveza take vrste štrajk, ki bi dovedel do nasilij, odklonila.

Razume se, da so agitatorji kladažbo republikanske stranke zaradi tega v skrajnih temblah, ker je govor kandidata demokratske stranke, Roosevelta, ki je v svojem govoru v Topeki v Kansasu postavil jako radikalen agrarn program v šestih točkah, mogočno vplival na kmetске volivce. Skrb republikanov, da ne bi izgubili sedeža predsednika republike, je upravičena tudi zato, ker so bili v državi Maine, kjer se po določbi ustave volitve vršijo prej nego drugod, poraženi republikanci.

Pridite vsi

ki cenite skodelico dobre aromatične kave, na brezplačno poskušnjo

Kave Hag

najfinišše zrnate kave brez kofeina
dne 27. t. m.

A. Svetina, Kongresni trg 3

Šlajmerjev dom otvorjen

Ljubljana, 24. sept.

Vsa naša javnost je z veseljem pozdravila akcijo Trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, ki si je pred par leti zadalo nalogo zgraditi sanatorij za zasebne nameščence. Sedaj je končno prišlo do oživetja te misli in danes smo imeli priložnost prisostvovati že blagoslovitvi lepe stavbe, katere notranjost ustreza najmodernejšim zahtevam zdravniške vede.

Danes dopoldne se je zbralo lepo število odličnih gostov, predstavnikov oblasti, korporacij, trgovskih, strokovnih, nameščenskih in drugih organizacij. Knezoškofa dr. Rožmana je zastopal gen. vikar Ignacij Nadrah. G. baba je zastopal san. šef dr. Mayer, diviz. generala gen. Antonije Pekić, nadalje je bil prisoten predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin, župan dr. Puc, predsednik Zdravniške zbornice dr. M. Rus, predsednik Zveze trgovcev Jos. J. Kavčič, načelnik Gremija trgovcev v Ljubljani Gregor, predsednik OUZD Ivan Tavčar in ravn. Bohinjec, predsednik Pokojniškega zavoda g. Vekoslav Vrtovec in ravn. Sagadin, predsednik Zveze industrije Drag. Hribar, predsednik bolniške blaginje Trg. boln. in podp. društva dr. I. Piess. Prisotni so bili nadalje zdravnik Trg. boln. in podp. društva z dr. Kramaričem, nadalje ravn. blaginje A. Podgoršek in drugi številni ter odlični gostje.

Zbrane goste je uvodoma pozdravil predsednik društva g. Peter Klinar, ki je imel daljši nagovor, v katerem je podal historijat društva in

stavbe ter je poudaril, ki so si pri njej pridobili zaslug.

Za predsednikom je spregovoril zastopnik knezoškofa dr. Rožmana, gen. vikar Ignacij Nadrah. V svojem globokem govoru se je najprej spomnil Jezusa kot prijatelja bolnikov. Hiša, v kateri je sedaj sanatorij, je zgrajena s plemenitim namenom in je posvečena bolniku. Mnogo jih je prišlo v to hišo iskat zdravje, ki ga pa bodo dobili, če bo v njej prebival Jezus. Omenil je nekega slavnega zdravnika v Ljubljani, ki je hodil pred vsako operacijo v kapelico molit k Vsemogočnemu za srečen uspeh, zavedal se je, da ima sicer zdravnik v roki nož, vidi ga pa pri delu Bog, zdravnik da predpisuje zdravila, katerim pa je Bog dal zdravilno moč. Nadalje je dejal, da je nekoč neki šolski nadzornik, ko so dijaki na učiteljsko odhajali v svet, povedal tole: Veliko ste se naučili, najrazličnejši ved, toda zavedajte se, da vsa veda ne pomaga, če ni globoke vere. Rešitev je le v veri, tolažba le v njej. V tej hiši mora bivati Kristus, ki bo prinesel zdravja duši in telesu. Le On bo izlečil najhujše rane in mu bo prinesel najboljšo zdravilo: ljubezen. Ljubezni je bolnik najbolj potreben in v njej je zdravilo za dušo. Zato prosí Boga za blagoslov tej hiši in da bi ostal Kristus vedno v njej.

Nato je ob asistenci šentpeterskega kaplana g. Cudermana opravil blagoslovitveni obred. Za njim so si zbrani gostje ogledali sanatorij, katerega so jim ljubeznivo razkazovale sestre. Vsi so odšli z največjim zadovoljstvom, zavedajoč se kako veliko delo ljubezni do bližnjega je bilo storjeno.

Zlata poroka v Ormožu

Oba jubilarja v krogu svojih sorodnikov na dan zlate poroke.

Zlato poroko sta obhajala minulo nedeljo v krogu svojih sorodnikov in številnih pacientov svojega sina Otmarja, priznanega zdravnika v elektroterapiji, tukajšnja ugledna meščana gospod Anton Majerič in njegova soproga Gertruda.

Jesenske stiske in skrbi kmeta

Skrbi ljutomerskega vinogradnika

Ljutomer, 23. septembra.

Vsi znaki kažejo, da se bliža jesen, veseli čas trgatve. Gorica je začela zoreti, klopoci, ki dan za dnem pojejo svojo monotonno pesem, so zmecali vinske jagode, gospodar z mešanimi čustvi hodi po gorici, poskušaj zdat to zdat ono jagodo, dobre in slabe volje stopa proti kleti, da pregleda vinske sode, ako so izpraznjeni. Z mešanimi čustvi, dobre in slabe volje, ker ga tare vinska kriza, ker je letošnje stanje vinogradov deloma dobro, deloma slabo. — Deloma dobro, ponekod prav dobro. Trta je dorasla, grozdje je krasno razvito, izpolnjeno, brez bolezni, brez pepela in gnitja. Saj je bila suša. Le sčvarbenec je ponekod uničil nekatere nasade. Doraslo grozdje se je pravilno zmecalo in kar na veliko se je začela trgovina s svežim grozdem. Samo, da se pridelek spravi v denar, čim prej, tem bolje, tem bolj gotovo, če tudi pod zbugo. Sladkorja v dozorevajočem grozdu dosedaj še ni veliko, ker je rastle v preveliki suši. Vse je odvisno od vremena prihodnjih treh tednov. — Deloma slabo, po višjih, bolj strmih in peščenih legah. Trta je suša naredila veliko škodo. Ponekod je trsje kratkoma posušeno, s suhim povešenim listjem in parjenim nerazvitim grozdem. Vinogradniki se bojijo, da se taka trta sploh ne bo več opomogla. Grozdje na takih trtah je ostalo nerazvito, drobno in kislo, če tudi ga je solnce zadnjih dni omehčalo. Vsekakor bo treba pri trgatvi strogega izbora, sicer bo vsled suše nerazvito grozdje pokvarilo kvaliteto ves pridelek. O dobrem in slabem vinskem moštu je torej zaenkrat še težko prerokovati. Saj bomo s trgatvijo še čakali. Pa ni več tako veselo, kot je bilo nekdanj.

Pri tej priložnosti je med gosti na predlog gospe Agnolove z Ljubljane nabralo za veroučne knjige siromašnih šolskih otrok tukajšnje župnije 1160 Din.

Plemenitim darovalcem Bog povrni! Jubilaroma, ki sta zdrava in še čvrsta, pa želimo še mnogo srečnih let!

V Slov. Krajinu je hudo

Slovenska Krajina, 23. sept.

Položaj je po vsej Slovenski Krajinu od dne do dne bolj kritičen. Izdatki naraščajo, a denarja ni od nikoder. Glavni pridobitni vir je skoraj popolnoma usahnil. To je prodaja živine. Deloma ni kupcev, deloma pa so cene tako nizke, da kmetje po prodaji nimajo niti živinčeta niti denarja. V hudi stiski so posegli po drugem sredstvu. Živino doma koljejo in meso na drobno razprodajajo. A kako dobičkonosna je ta kupčija, priča zgled, ki sledi.

K-jevi v G. so bili prisiljeni doma zaklati lepo rejeno bika. Živinčec je jedlo blizu dve leti. Teh tala je okrog 450 kg (živa teža). Za meso in kožo so dobili nekaj nad 500 (reci: petsto) Din. Ker ljudstvo nima denarja, so morali meso tako rekoč zastopati razdajati. S to malenkostno vsoto se naj preživlja do spomladi devedelanske družina. Kako bo to preživljanje, si lahko vsak sam misli.

Podobnih slučajev je nešteto v Slovenski Krajinu. Hudo je tudi v drugih pokrajinah, a tako hudo od daleč ni. Vsi pridobitni viri so tako rekoč popolnoma izčrpani in tako hudih časov niti najstarejši ljudje ne pomnijo.

Kmet je vedno siromak

Dolnja Lendava, 23. sept.

Da je živina pri nas najcenejša, je že znana stvar. Kupovali so mesarji živino od 50 par do 2 Din. Meso si lahko dobil v vsaki vasi od izvrstnih telic in bikov po 3 Din. Zdat se je preobrnilo malo na bolje. Prišli so neki Hrvati in so zadnje dni plačevali lepe bika tudi že po 3,75 Din. Pa kmet je pač vedno siromak. Največ so imeli od tega kupčevalci. Nakupili so bika po 2 Din, in te so orodali Hrvatom. Ali nima oblast dolžnosti, da stopi

Po hudi suši jesenske povodnji

Ljubljana, 24. septembra.

Huda jesenska suša je trajala v Ljubljani in okolici poldrugi mesec, če izvajemo malenkostne padavine, ki so padle 22. avgusta in 24. septembra. Po mnogih drugih krajih pa je bila suša naravnost katastrofalna in so bili mnogi kraji po Krasu, na Notranjskem in drugod brez vode. V Loški dolini so bile vasi že nad 6 tednov brez vsake pitne in druge vode. Kapnice, studenci in pritoki Obrha so se posušili. Glavni potok Loške doline, Obrh se je v spodnjem toku prav tako posušil. Po eno uro daleč so ljudje hodili po pitno vodo v takomerenovani belimanski studenec, ki je nevsahljiv in pri katerem nameravajo napraviti večjo vodovodno napravo, ki naj bi dovajala vasem zdravo pitno vodo. Načrti so za velik vodovod že izdelani, žal ni na razpolago zadostnih kreditov, da bi se mogel uresničiti tako prepotrebni vodovodni načrt za vso Loško dolino.

Izdaten dež po vsej Sloveniji

Ljubljana, 24. septembra.

Po dolgem času smo vendarle dobili izdatnega dežja. Že večeraj popoldne je deževalo po vsej ljubljanski kotlini, tudi ponoči je bilo v gostih presledkih, davi ob 8 pa se je znova vilo deževje kakor iz škafa. Deževalo je zelo močno vse dopoldne, zemlja se je oddahnila, napila se je vode do sita. Kmetje so danes zopet vstajali vedrih obrazov, nasmehnili so se oblaknemu, temnemu obzorju, ki je poljem prineslo težko pričakovani blagoslov. Pozno sicer, toda koristil bo ta dež vendarle. Zlasti krmne rastline si bodo lahko še močno opomogle. Repa, korenje in pesa, krmna koruza, tudi deteljiska bodo še lahko dala kmetu po nekaj dobre živinske krme, ki je bila zaradi dolge suše že v skrajno obupnem stanju. Kmetje so se zatekali že k senu, ki so ga morali v pomanjkanju sveže krme pokladati živini tako zgodaj. Po večini vsi kmetovalci, zlasti pa živinorejci v ljubljanski okolici, so zato z obupom gledali v prihajajočo jesen in zimo. Zdat bo mnogim odleglo vsaj za silo.

Ostali poljski pridelki, kolikor jih pridelujejo kmetje za prodaj, pač ne bodo dobi spremenili svoje letine. Krompir je po večini že v kletih, ajdo zanjejo prav v teh dneh, drobno, nizko, skoraj brez zrna. Morda bo vsaj nekaj naredilo še zelje, ki tudi nudi kmetom nekaj skromnih dohodkov. Zlasti pa bo izdaten dež brez dvoma vplival na cene živini, ki jo je moral kmet zaradi pomanjkanja krme v

posameznih slučajih že začeti ponujati v prodaj.

Kakor smo zvedeli na meteorološki postaji v Ljubljani, je padlo od večeraj popoldne pa danes do 7 zjutraj v Ljubljani in okolici skupaj 95,9 mm dežja. Deževati je začelo večeraj popoldne ob 13.35 ter je potem deževalo vse do večera, lečno do 18.30. Ponoči ob 22.45 je zopet začelo deževati ter je nato deževalo danes do 5.10 zjutraj. Ob 8 dopoldne je znova začelo deževati ter so trajali nato nalivi vse dopoldne, v manjših presledkih pa je rahlo deževalo tudi popoldne. Najhujše je pač deževalo ponoči ter nato dopoldne, ko je časih lilo kakor iz škafa. Mestni kanali so komaj sprosti požirali ogromne množine vode. Zaradi hudih nalivov je bilo pretrganih tudi več telefonskih zvez. Tako ljubljanska meteorološka postaja ni dobila poročila od postaje v Mariboru o padavinah. Koliko je padlo dežja danes čez dan, nismo mogli dobiti točnih števil, ker merijo na meteorološki postaji v Ljubljani padavine le enkrat na dan. Približno računamo, je padlo v dobrih 24 urah nad Ljubljano skupaj okrog 40 mm dežja.

Zaradi silnih nalivov, ki so bili tudi povsod na deželi, so ponekod že močno narasle reke, zlasti pa potoki in nekateri hudourniki. Na Gorenjskem Sava in Sora nista mnogo narasli, ker je vsa množina vode šla v izsušeno zemljo. Pač pa je bolj narasla Ljubljanska, ki že grozi stopiti čez bregove.

Splošna sodbja je, da je za prvo potrebo padlo dovolj dežja. Kolikor je deževje sploh še moglo koristiti poljem in travnikom, je koristilo. Če bi zdat še deževalo, bi bilo bolj v škodo kakor v korist.

Občinska hiralnica v Sostrem

Ubožnica v Sostrem

Sostro.

Pred kratkim je prinesel neki ljubljanski dnevnik dopis, iz katerega odmeva misel, češ, da se je začelo v dobrujski občini socialno delati šele v najnovejšem času. Naj slede nekateri podatki iz župnije Sostro, ki je samo del občine Dobrunj. Ti kažejo, da se je pri nas že leta in leta delalo v korist in blagor ljudstva.

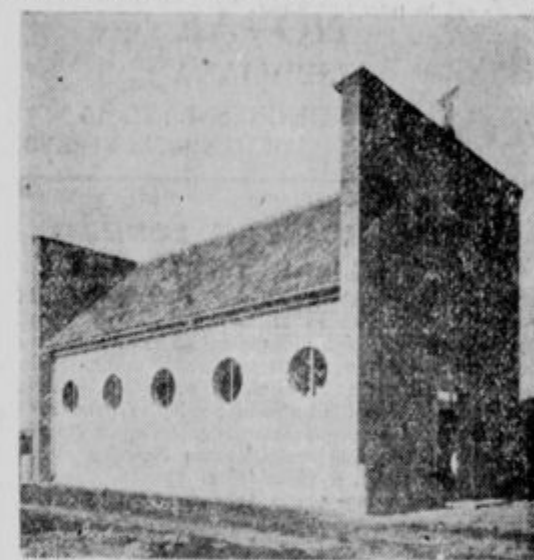
Stara šola je bila zidana leta 1873 na cerkvenem svetu, napravila se je notri soba, ki je ostala cerkvena neomejena last. Leta 1919, ko je bil občinski gerent računski svetnik g. Franc Selan, se je začelo delati na to, da se napravi občinska ubožnica v stari šoli. Župnik je bil pripravljen odstopiti cerkveno sobo, ako se porabi vse poslopje v ta namen. Zadeva se je zavlekla skoraj za deset let, ker je poslopje prišlo med tem časom že v druge roke, dozorela je pa misel za ubožnico, ko je županov g. Janez Trkov. Z velikimi žrtvami se je vse preuredilo, kupila se je tudi njiva od župne nadarbine, da ima sedaj zavod prostoren vrt za krompir in zelenjavo. Poslopje je bilo blagoslovljeno 15. oktobra 1929 in izročeno v oskrbo trem usmiljenkam. Takoj drugi dan je bilo sprejetih že 11 onemoglih občinskih siromakov. Naše delo se torej dokaj let nazaj.

Hiralec g. Blaž Mlakar je zapustil lep dar

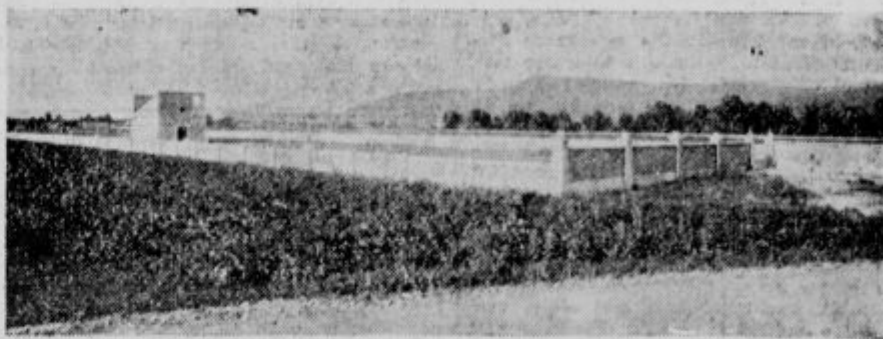
ubožnici, s katerim se je napravila lična kapelica, kjer je hranjeno sv. R. T. in je vsak teden enkrat sv. maša, pač ena tolažba za siromake. Sedaj je v zavetišču 25 siromakov, pa je še prostora.

Novo pokopališče je bilo dovršeno lansko leto, letos pa se je napravila lepa kapelica in mrtvašnica na eredi. Bila je že skrajna potreba, ker je bilo pokopališče pri sv. Lenartu že prenapolnjeno, v Zavogljem pa že kar prenasršeno, le v Dobrunjah je bilo še nekaj prostora. Kupil se je svet z najetimi posojilom, ki se bo počasi vračalo, kapelico smo pa napravili s prostovoljnimi darovi. Dovršena je in jo bo blagoslovil 9. oktobra presvetli g. knezoškof.

To delo se pač sme nazivati kulturno delo, še več, kulturnohistorično delo, ker bodo še pozni rodovi uživali sadove našega truda.

Kapelica na pokopališču v Sostrem

Novo pokopališče v Sostrem

400letnica obleganja

St. Vid pri Ptuj.

Ta teden praznuje tudi naša fara 400letnico zmage nad Turki. Našo famo cerkev so namreč 22. septembra 1522 Turki porušili. Zgodovinar Slekovec je v famo kroniko napisal o tej nesreči sledeče:

Grad Tram, ki je stal nad Sv. Vidom na sedanjem Dravinjskem vrhu (kjer je vinograd g. učitelja Klenovška), je dobil 1441 grof Schaunberg, ki je 1445 zidal cerkev sv. Vida, ker se je cerkva sv. Janža vedno podirala radi plazov. Privzeto Turki prišli do Sv. Vidla 1479, pa niso mogli uničiti vasi, radi tega, ker so Ptuj in okolico zasedle čete Jakoba Čekelija, ki je bil poveljnik kralja Matjaža (Matije Korvina). V sled rodbinskih zvez je Sv. Vid z gradom Tram vred prišel v roke teh Čekeljev. Ko je gospodaroval v Sv. Vidu Luka Čekeli, je vdrila turška drhal na ptujsko polje in med drugimi požgala obe cerkvi sv. Vida in sv. Janža

takim ljudem na prste? Saj je menda kaj takega celo kaznivo. Hrvati le še pridite, pa oglasite se le pri naših kmetih.

in razdrila tudi svetovidski grad Tram. To se je zgodilo 22. septembra 1522. Par dni pozneje pa so bili Turki premagani. Cerkev sv. Vida je Luka Čekeli dal popraviti, večinoma iz razvalin gradu, ki ga ni več obnovil.

To obletnico bomo obhajali z zahvalno službo božjo danes, dne 25. septembra t. l. Popoldne priredi Prosvetno društvo spominsko slovesnost z govorom, deklamacijo, petjem in kratko spevoigro. Ker je program dobro naštudiran, bo res zanimiva prireditev. Iskreno vabljeni!

Starši! Dijaki!

Moderen korepetitorij za diake.

Najcenejše in vendar najpopolnejše instrukcije v vseh predmetih vsih, tudi strokovnih šol od mesečnih 100 Din dalje od predmeta; instruirajo strokovni profesorji. Informacije daje iz prijaznosti v uradnih urah 8—12, 2—6 Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Pražakova 8-I. Za vsak predmet drug profesor, same najboljše moči. Jamčimo za uspeh! Zglasite se osebno ali dopisno! Revni poseben popust!

ŽENA IN DOM

Žena danes in jutri

Obnova sveta je mogoča samo na obnovi notranjega človeka. Za to obnovo kaže pota in cilj in daje moč samo krščanstvo. Pa mnogi zmagujejo z glavo in pravijo: krščanstvo je odpovedalo in je v zatonu... Slepota! Kaj je za večnostni nauk dva tisoč let, kaj je ta doba v življenju in vzgoji človeškega rodu? Resnica ne more odpovedati, odpovedal je le človek, ki je ni hotel umeti in zato je sedaj v zatonu vse, kar je ustvaril v navskrižju z njo. Krščanski nauk pa je mlad in svež, kakor takrat, ko je svet prvič prejel oznanilo o miru in ljubezni med ljudmi.

In kakšen drug nauk naj bi obnovil svet in mu prinesel srečo, če ta ne?

Mir in ljubezen! Ali ta beseda ne pričara pred oči slike družine: moža in žene, sredi venca otrok, ki se trudita zanje, za njihovo srečo, vsak po svoje: mož v poklicnem delu, žena doma, mnogokrat pa še ona v pridobitnem poklicu. Na vsak način se trudita oba, oba skupaj urejata in oskrbujeata družino, oba skupaj ji dajeta obeleže in pravico. Družina je krnjeva, kjer ni očeta, a dvakrat krnjeva, kjer ni matere. Ugodne, zdrave, srečne razmere so le tam, kjer vodita usodo družine složno oba: oče in mati. Tam sta doma mir in ljubezen.

Mir in ljubezen sta edini temelji tudi za novi družabni red, ki naj nadomesti dosedanjega, na pravici močnejšega nad slabjšim, na naturalističnem geslu boja za obstanek slonečega. Ta red se je slednjič izrazil, doslužil je in mu očitno potekajo zadnje ure.

Ali se bodo narodi in razredi v medsebojni borbi raztrgali in izkrvaveli ali pa se mora družba organizirati kakor ena sama velika družina, v kateri ne divja boj na nož za dobrine in oblasti, marveč deluje medsebojna ljubezen in skrb vseh za blagobit vseh, tudi najmanjših in najsišbejših, in za te še bolj. Samo tak družabni red je vreden človeka, umnega bitja, deležnega odrešenja in blagovesti miru in ljubezni.

A kako naj tak red ustvari moški sam iz sebe, ki utegne biti oče, a ni obenem mati? Kako naj velike občestvo družin — človeška družba postane prava družina, če v njeni sredi ni poleg očeta tudi matere, če zanj ne skrbi, je ne urejuje tudi materina roka, materino srce? Žene same se tega še vse premalo zavedajo, med moškimi pa le tisti, ki so človeški zgodovini najgloblje prisluhnili. Zadnjič je nemški katoliški škof izrekel, da čarajo žensktvo v bodočnosti še velike naloge.

Na zadnjem nemškem katoliškem shodu je zborovalo istočasno dvajset tisoč katoliških žensk — dekleta so zborovala že preje posebej. Poročilo pravi: Samo z ganotjem in globokim spoštovanjem si mogel zreti v obraze teh mater, ki so se tako pozorno, tako resno, tako voljno obračali na govornike in govornice. Ali niso te žene in te matere v najtršem smislu nosilke križa tega časa, ter jih bolj

nego lastno gorje tare križ, ki ga nosijo za moža in otroke? Sveta zavest odgovornosti in milost božja je morala voditi besede, namenjene materam. Poznale in pojmile so stisko mater in žrtv mater, ostrile so odgovornost mater in jih pozivale v milostno občestvo katoliških mater, ki v velikomestni družini voljno stoje pod Kristusovim križem, da bi pridobile človeštvu njegov blagoslov za čas in večnost.

Toda... Ko je v nekem manjšem krogu — nadaljuje poročilo — resna in razumna žena odklonilo govorila k vprašanju vojnega sporta, se je oglašil k besedi fant iz mladinske organizacije: Cudil se je, da govori žena od tej fantovski stvari.

Ali ste presenečeni? Ej ne, to vas ne sme presenečati — pravi poročilo dalje. Smo pač še čisto v začetku. Zelo, zelo daleč smo še od tega, da bi vsi dečki doraščali v samoumevnem spoštovanju do neokrnjenega, popolnega človečanstva žene, ki ji dovoljuje, da — obvezuje, da po svojih najboljših močeh sodeluje pri reševanju vseh človeških vprašanj (saj so slednjič vsa ženska in vsa moška vprašanja le splošno človeška vprašanja). V resnici smo še čisto v začetku. Vsak dan, vsako uro moramo prositi in se boriti za to, da naše najboljšo materinske moči udejstvimo kakor v družini tako tudi v narodnem občestvu, da možko mišljenje in oblikovanje dopolnimo z našim spoznanjem, našim nasvetom, našim delom, našim materinskim gledanjem na svet.

Ce bi vendar mogli fantje enkrat sodelovati zborovanje katoliških mater, kakršno je bilo v Essenu! Potem bi umeli hotenje in stremenje katoliških žensk, ki ga ne more premočiti nikaka spaka hotenja svobodnjaškega žensktva, pa tudi nikak bloden nacionalističen ženski ideal. Katoliški fantje bi morali v svoj načrt za osvojitve sveta v resnici sprejeti tudi spoznanje katoliškega ženskega gibanja. Samo mož in žena skupaj moreta narodu zgraditi novo hišo.

In slednjič dodaja poročilo še to: Na zborovanju voditeljev zastopniških skupin, je skoraj vsak govornik naglasil veliki pomen ženskega sodelovanja za izboljšanje teh ali onih razmer, za pospešitev tega ali onega vprašanja, n. pr.: za obnovo katoliškega zakonskega in družinskega življenja, za važna vprašanja o ureditvi doma v velenem, za žensko delo v socialnem skrbstvu, za vprašanja dekliške izobrazbe, za žensko laiško svecništvo v sosedstvu, za zvestobo katoliškemu tisku, za odgovorno sodelovanje ženskstva v časopisu — vedno in vedno se je oglašal klic po ženi. A oglejte si poročila o uspehih tega zborovanja! Velepotezno gredo mimo vsega tega. Ne iz zle volje — pa tudi ne zaradi pomanjkanja prostora, ampak samo: ker smo še čisto v začetku, ker še nikakor nismo daleč prišli.

Temu nasproti pa je naša radost, naš ponos in uteha, da je bilo na katoliški shod pozvanih za govornice lepo število vrlih katoliških žensk.

obzirnost do svojega prijatelja ali znanca, kaže pa veliko razliko med olikanim in neotesancem; za tako pozornost so ti ljudje vselej hvaležni.

Uči svojega otroka mirnega, nevsiljivega, a ljubeznivega obnašanja. Odvrčaj ga od zavisti in sovraštva, ki njemu in prizadetemu življenju samo greni. Uči ga, da bo cenil in spoštoval svojega bližnjega. Ne dovoli mu, da bi ga zapostavljal ali slabo govoril o njem.

Uči svojega otroka etikete pri mizi. Kako mučno je sedeti pri kosilu zraven sosedu, ki misli, da je sam, glasno cmoka in sreblje ter s komolci meri mizo! Da veš, kako pravilno rabiš vilice in nož, ni morda tvoja zasluga, ampak zahteva olike.

ABC dobrega obnašanja je pa to, da ravnaj z bližnjim tako, kakor bi sam rad, da bi drugi s teboj ravnali. Uči svoje otroke, da bodo do drugih vljudni, obzirni, taktični, strpljivi. Uči jih, da bodo imeli ljubeznive besede za druge, take, kakršne si sami žele od drugih. In tako jim boš vcepila vedenje, s katerim si bodo pridobili prijatelje, kamorkoli bodo prišli.

T. D.

Velepomembna razzodba

Švicarsko državno sodišče je izdalo te dni velevažno razzodbo. Ženo nekega pleskarja, mater dveh majhnih otrok, je avto po krivdi vozača do smrti povozil. Vdovec je tožil pred kantonalnim sodiščem na odškodnino 25.000 frankov. Nasprotnik je vložil vzklic z utemeljitvijo, da pripada po zakonu odškodnina samo za hranitelja družine, to je za moža, žena pa da sploh ni nikaka gmočna opora za družino. Zvezno sodišče je vzklic zavrnilo, prisdilo tožitelju vseh 25.000 frankov odškodnine in vrhu tega še 5000 frankov za bolečine. Od celotne vsote pripada polovica možu, polovica pa otrokom.

V svojih razlogih označuje sodišče za zmotno mnenje, da velja samo mož za hranitelja družine; kajti žena je s svojim delom v gospodinjstvu in obratu tako velika pomoč, da mora veljati za sohraniteljico. Mož potrebuje sedaj plačano moč za gospodinjstvo in obrat, a za oba majhna otroke je materina skrb še za dolgo sploh nenadomestljiva. Potemtakem so mož in otroka utrpeli razen duševne izgube tudi občutno gmočno škodo in inajto torej na vsak način pravico do odškodnine, ki jo določa zakon za izgubo hranitelja.

V Švici je gospodinjstvo zakonito priznано za poklic,

Lepota in zdravje

Gube izraznice

Gube, ki tečejo od nozdrvi do ustnih kotov, imenujemo gube izraznice, pa tudi gube nasmešnice. Ime pove, kako nastanejo. Če se smeješ ali široko smehliš, se pojavijo od nozdrvi do ustnih kotov črte. Če so lične mišice trdne in podkožne plasti zadosti sočnate od svojega naravnega olja, te črte takoj izginejo, ko obraz počiva. Če pa so lica ohlapna in koža presuha, se napravijo črte izraznice, ki postajajo bolj in bolj globoke.

Da odpraviš gube izraznice, ti pomaga dnevna masaža. Smoter masaže je dvojen: Masažna krema napravi kožo bolj sočnato in pobuja podkožno tkivo. Ta masaža je pasivna oblika gibanja in zboljša krvni obtok.

Pred postopanjem moraš kožo seveda temeljito očistiti s primerno čistilno kremo ali čistilnim oljem. S prsti desne roke vzemi kremo za majhno žličko. V dlani leve roke jo z dvema prstoma nekoliko pregneti, da v kremi ne bo kepice, in da jo boš laže razmazala. Z istima prstoma jo namaži po obrazu.

Zdaj začni masirati navzgor in navzven. Skrči kazalec in ga položi kakor tudi palec na svoje lice, tako kakor bi se hotela uštipniti v lice, ki leži pod palcem in stranjo kazalca. Potem dvigni komolec v višino rame. Namesto da bi se uštipnila v lice, krožeče masiraj navzgor, dočim je palec oprt na lični kosti. Ob taki masaži se ohlapna koža dvigne.

S to masažo začni pri ustnih kotih in kroži trikrat. Pomakni svojo roko za en palec višje in ponovi, tako da nazadnje začneš pri nozdrvi. Seveda masiraj na obeh straneh obraza.

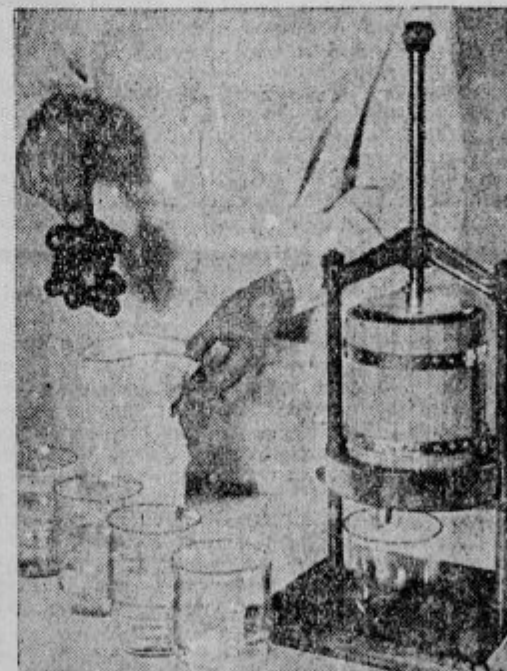
Druga vrsta dobre masaže za to gubo je trepljajoča masaža, ki lice tudi dvigne.

Ce je koža zelo suha, pusti masažno kremo najmanj pol ure na koži. Potem jo obriši in vtri nekoliko mišičnega olja na gubi. To pusti čez noč na gubah.

Zunanja postopanja sama seveda pa ne morejo popolnoma odpraviti težkih gub v leni, ohlapni koži. Splošno stanje mišic moraš izboljšati s tem, da posvetiš pravo pozornost dieti, telovadbi in drugim navadam, ki imajo dobrodejen vpliv na tvoje zdravje.

Grozdje daje vitkost

Med najprijetnejša sredstva, da se znebimo neljubje debelosti, spada grozdje. Vendar zdravljenja ne smemo izvesti tjavendan, marveč po določenem redu in pod zdravniškim nadzorstvom.

Bilo bi docela nezmislno, ako bi skušali pojediti čim več grozdja, zraven bi pa uživali močno beljakovinsko in maščobno hrano, kakor jo uživamo običajno. Ne vrhu take hrane, marveč namesto nje treba uživati grozdje. Mesa, rib, jajec, sira in mleka se je treba pri tem kolikor mogoče izogibati.

Začnemo tako, da pojemo približno 1 kg grozdja na dan; to množino razdelimo na tri dele in pojemo eno tretjino pred zajtrkom, eno tretjino pred kosilom in eno tretjino pred večerjo. Če nam ta količina ne dela nobenih težav, jo moremo polagoma zvišati na 1½ kilogram in kasneje na največ 2 kg dnevno. To količino razdelimo na štiri dele: po eno četrtino pred glavnimi obroki, eno četrtino pa med zajtrkom in kosilom. Zdravljenje traja običajno tri do štiri tedne.

Ker pa marsikomu, posebno zaradi občutljivih prebavil, večje količine grozdja ne prijaajo, se je treba tudi tu držati pravila, da ni vse za vsakega. Nekaterim dela grozdje preglavice tudi s tem, da draži jezik in dlesno.

Modne novosti

Popoldanska obleka: Dolgo krilo (velours irisé), čipkasta bluza z dolgimi rokavi in polustranska jopica iz enakega blaga kakor krilo, zavezana ob strani v veliko pentljo. Paradna obleka za velike prireditve.

Taista obleka brez jopice in rokavov (ki se na bluzo samo pripenjajo) za manjše prireditve.

Ta moderna kombinacija prav dobro služi za dve popolni obleki.

Jedilnik za september

(Krekova meščansko-gospodinjka šola v Zgornji Šiški pri Ljubljani.)

Ponedeljek, 25. septembra. Kosilo: 1. Korjenja juha s testenami. 2. Melancanovo mešta. 3. Jabolčni zavitek. — Večerja: Gobovi zrezki in salata.

Torek, 27. septembra. Kosilo: 1. Testen grah v juhi. 2. Govedina, dušene buče in pražen krompir. 3. Ocvrte marelice. — Večerja: Zeljne kupice s paradižnikom. Salata.

Sreda, 28. septembra. Kosilo: 1. Sadje. 2. Gobova juha. 3. Pariški zrezki, pražen riž, salata. 4. Penjavni krapci. — Večerja: Koruzni pečenjak z jabolki.

Četrtek, 29. septembra. Kosilo: 1. Golaževa juha. 2. Goveji želodec (vampi) s paradižniki, zabeljen krompir. 3. Kvašena češpljeva poganka. — Večerja: Z gnatjo nadevan paradižnik in salata.

Petek, 30. septembra. Kosilo: 1. Široki rezanci v smetanovi juhi. 2. Jajčne klobasice in melancane v omaki. 3. Ljubenice (rdeče melone). — Večerja: Krompir s presnim maslom. Pečena jabolka.

Sobota, 1. oktobra. Kosilo: 1. Nastrgana kaša v juhi. 2. Govedina, pražen riž s papriko in buče. 3. Jabolčni pečenjak. — Večerja: Krompirjevi rezanci in salata.

Nedelja, 2. oktobra. Kosilo: 1. Tolčena kokoška juha. 2. Pljučna pečenka v smetanovi omaki, ocvrte buče, prellačen krompir. Salata. 3. Jabolčne tortice. — Večerja: Ocvrti piščanci, salata. Pečivo.

V obeh slučajih si moremo pomagati na ta način, da grozdje sprešamo in pijemo sok. Na ta način prebavil ne obremenjujemo z grozdniimi luščinami in pečkami in jezik in dlesna ostaneta neprizadeta. Določeno množino grozdja stehamo, operemo in v kuhinjski stikalnici sprešamo, a za vsak obrok sproti, tako da sok nič ne stoji. Po soku uživamo par keksov ali opečenega belega kruha. Ostala hrana mora, kakor že rečeno, vsebovati kar najmanj beljakovin in maščobe.

Naročajte „Slovanca“!

Orjaška selitev narodov

Mnogo teorij o poreklu ameriških prvih prebivalcev živi. Saj se o rdeči rasi ne da govoriti kot o enotni pradedu ameriškega kontinenta, marveč jo delimo v različne rase, ki opozarjajo na vplive z več strani. Mnogo poti so postavili antropologi, po katerih naj bi se priselili stari posedovalci Amerike, toda največ jih je soglašalo v tem (kar so tudi geologi potrdili), da so prišli iz Azije preko današnje Beringove ceste, ko je še ozka zemeljska ožina vezala Azijo in Ameriko. Tako vsaj moremo sklepati po čudoviti podobnosti telesne zgradbe severnoameriških Eskimov in mongolskih narodov v Aziji.

To so bila sklepanja po zunanjem videzu azijskih in ameriških narodov. Pred nedavnim pa je dr. Hrdlicka, profesor za antropologijo, izkopal na otoku Kodiaku, ki leži južno od polotoka Alaske, prazgodovinske lobanje in kosti. In tudi njemu je prišlo na misel, da so se utegnili priselili prvi pionirji ameriškega kontinenta iz Sibirije. Približno istočasno pa je kopal profesor Bennett, član ameriško-indijanskega instituta v New Yorku, stare relikvije in kosti v notranjosti Kube; in tako je

nepreiskano notranjost divje južne Amerike. Selo pred nedavnim so končali ameriški znanstveniki z ekspedicijo v Bolivijo, da bi izsledili sled predzgodovinske potujoče grupe, obstoječe iz istih Egipčanov, kateri so davno pred časom slavnega laka kraljestva prišli v Južno Ameriko.

Ekspedicija je kaj kmalu doživela uspen. Njen voditelj, dr. Bennett, poroča, da so v bližini Titicaca jezera v Boliviji najdeni dokazi za civilizacijo pred časom države Inka. V bližini jezera so izkopali razvaline, ki kažejo ostanke žirih poslopij; ta so se očitno uporabljala v religiozne namene. Ekspedicija je okolico natančno preiskala in upa, da bo našla zgradbe in pokopališča.

Približno v istem času pa je izkopal dr. Hrdlicka v notranjosti Kube, da bi primerjal kulturne forme najdenih ostankov s kulturnimi formami starih narodov severnega Kodial otoka in s kulturo Maja naroda v Mehiki. Saj je vendar toliko podobnosti!

Če so bili prvi prebivalci Alaske po poreklu Egipčani (kar mislijo nekateri znanstveniki) ali že Mongoli, kakor misli dr. Hrdlicka, se ne ve. Eno

prišlo do primerjave med prvimi ameriški Indijanci in prahistorijskimi prebivalci Antilov.

Predniki teh Indijancev so po poreklu, kakor učenjaki že delj časa trdijo, iz Nilskega okrožja, pa so od tu nato romali preko Sibirije v Ameriko. Pravim, da so učenjaki to trdili, a ne ugotovili, zakaj niso imeli za to dokaza. Te najnoveše prazgodovinske izkopnine pa nam odkrivajo zastor v dobo, ko se je vršilo ogromno preseljevanje narodov, kakor ga ne poznamo vsa preseljevanja v moderni in stari zgodovini (celo ona starih tatarskih hord niso nič proti tej človeški povodnji!).

Iz Egipta, iz severovzhodne Afrike torej, so se odpravili ti drzni iskalci novih dežel, pa so potovali skozi današnje Palestino, Turčijo, Turkestan pa dalje po planotah in gorah neizmerno prostrane Sibirije. Ni jih zmagala lakota ne divji vojaški rodovi; prodirali so naprej — daleč na sever Sibirije, kamor je pred njimi jedva kako človeško bilje zablodilo.

Neugasljiva želja za potovanjem in novimi odkritji je gnala brezštevilne množice v dolne preko Beringove ceste (če pa sta bili celini takrat še povezani, so mogli korakati poš iz Azije v Ameriko). Dr. Hrdlickove izkopnine prav kažejo na to, da so prvi obiskovalci novega sveta uporabili Kodiak otok kot naseljišče! Nekateri iz te velike ljudske povodnji so torej ostali tu, pionirji pa so prodirali naprej skozi Alasko, Britsko Kolumbijo in skozi dežele, ki pripadajo zdaj obrežnim pacifiškim državam, Washingtonu, Oregonu in Kaliforniji.

To se je zgodilo pred desetstotimi leti, preden so vdrli v te zemlje Kolumb ali Balboa ali španski osvoboditelji. Podjetni Egipčani niso našli v Ameriki nikakega sledu človeške noge. Velike, kosmate živali, mamuti, dinosavri in ogromni sloni so se podili po džunglah in stepah te diviške zemlje.

Nekje v Združenih državah — tako trdijo strokovnjaki — so se morali neustrašni kolonizatorji razdeliti v dve grupi. Ena je prodirala proti vzhodu, spetoma prebrodila velike reke, prekoračila gore in odbila vse napade divjih zveri, ki jih je povsod srečavala. In ni se ustavila, dokler ni dospela do atlantskega obrežja (3000 milj dolga pot!). A po najdbah dr. Bennetta ni niti Atlantik tadelal potomcev Egipčanov. Njihova brezmejna sila za osvajanjem jih je gnala naprej do otokov, ki so bili kesneje Zapadna Indija imenovani.

Po naziranjih arheologov je krenila druga grupa proti jugu naprej. Šla je skozi Mehiko in Srednjo Ameriko pa preko panamske zemeljske ožine v

pa je gotovo: ti severni naseljenci so bili predniki Eskimov kakor tudi različnim vrstam ameriških Indijancev!

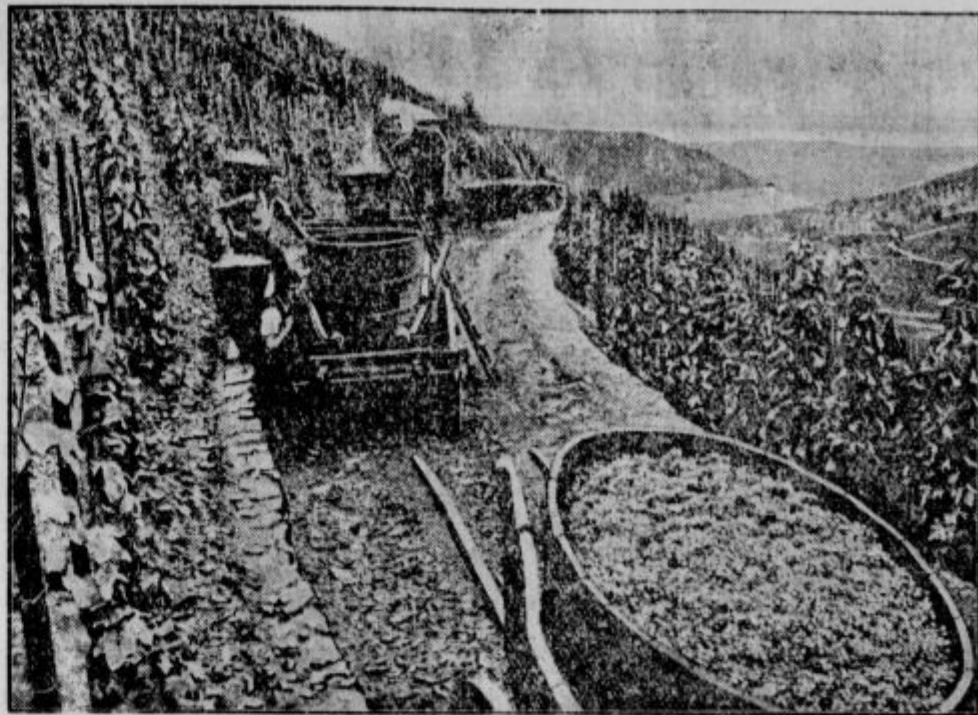
Ena najvažnejših vezi, ki drži to raso v enovitem okviru, je pomembna lobanja, katero je dr. Hrdlicka izkopal na otoku Kodiak. Je to baje lobanja nekega poglavarja. Moža so njegovi ljudje držali podaniki iz brezmejne obdobja požari. Mnogi primitivni rodovi so namreč žrli svoje poglavarje, pa tudi poglavarje najbolj smrtnih sovražnikov, da bi si privzeli na ta način vsaj eno izmed dragocenih lastnosti pojedene poglavarja — v lobanji tega poglavarja je našel dr. Hrdlicka umetne slonokostene oči, katere so bile z dragimi kameni umetniško obložene. Asteški in Maja narodi v Mehiki so delali podobno. Druga slonokostena in kamnita okrasja, ki so jih izkopali na otoku Kodiak, so jako podobna takratni indijanski civilizaciji.

Profesor dr. Bennett je po nekaj tednih izkopal v kubanski provinci Pinar del Rio mnogo starih: dvesto školjastih žlic, kamenitih kladiv, lesenih loncev in ostale primitivne potrebnosti. Tudi predhistorično lobanjo je našel v stari skalni votlini in tako je prišel tudi prof. Bennett do prepričanja, da so prvi Kubanci prišli s severa.

Da pa so to pravi Egipčani, pričajo dela, ki so jih med ameriški rodovi izkopali in so podobna egipčanskim v severovzhodni Afriki. Bogovi iz Egipta so podobni mehiškim bogovom izpred 20.000 let. Velika egipčanska piramida v Gizeh je bila gotovo predpoda za piramide v Peruju... Pa še nešteto drugih skupnosti med egipčansko in staro-ameriško kulturo!

Vsa dolga pot iz Egipta v Južno Ameriko in na Kubo je trajala sto in sto let. Otroci, ki so bili na poti rojeni, so potovali celo življenje in umrli tisoče milj oddaljeni od kraja, kjer so zagledali luč življenja.

Koliko čudovitih reči so morale generacije teh neutrudnih pionirjev videti! Spoznali so glad in izobilje, srečo in trpljenje in pustolovščine v bogati meri. Toda nikoli niso bili ti romarji zadovoljni, dokler si pač niso našli njihovih otrok otroci doma po raztresenih gričih in dolinah, ravninah in obrežjih ameriškega kontinenta...

Vseposod po zidanicah med vinogradi odmevajo votli udarci. Iz kotov so privlekli naši vinogradniki kadi, ki so jih že pajki opredeli, pa jim nabijajo nove obrobe, sode namakajo in zraščijo. Brente in keble znašajo iz vseh kotov podstrešja. Še dvoje tednov, pa hajd med vrste, med vabeče grozde! Od rebri do rebri se bosta lovila vris in pesem. Saj je vendar trgavec praznik vseh praznikov za mlade in stare.

Palače iz školjke

Več vemo, da je bila Evropa v preteklih geoloških razdobjih drugače zgrajena, kot je danes. Enkrat je bila pod večnim ledom (vsaj mnogi predeli), drugič pod morjem, a ne le to: zunanje lice zemlje spreminjajo tudi drugi faktorji: izžarjevanje sonca, ki ugrije kamen, da se razširi in se napravi razpoke; pride dež, razpoke se napijejo, nastopi mraz, voda v razpokah zmrzne, kamen poka. Tako se celi skladi kamena po gorah rušijo... Tudi hudourniki in poplave in ostri vetri in morja spreminjajo zunanji obraz zemlje. Seveda se vse to pozna v tisočletjih.

Pa to ni nič čudnega. Čudno je le to, da majhne, večkrat komaj vidne živalice zgradijo cele gore...

To so neznatne školjke »miliolice«, ki niso večje od prosa, večina je še mnogo manjša, a so zgradile cele vrste gora in dolin; sezidale so brda, presušile morja in napravile nižine. Iz kamena teh gora pa danes gradijo cela mesta. Po znanstvenih preiskavah francoskih učenjakov vemo, da je večji del palač in hiš v Parizu zgrajen iz teh drobnih školjk, ki so tesno druga k drugi prirasle.

Iz analize kamena pa sledi, da je v kubičnem centimetru 96 drobnih »miliolice«.

Drugi mehužci, nekaj večji kot »miliolice«, toda enako važni, se imenujejo »numulite«. Tudi ti so zapustili trajne spomenike, ki ne zaostajajo za kolumbijskimi palačami v Parizu; ovekočile so se te vrste školjk v slavnih sfingah in piramidah v Egiptu. Ime nosijo od tega, ker imajo obliko kovanega denarja (»numisma« pomeni denar). Velike so kot leča. Njihova delavnost je bila največja v terciarju. Cela vrsta arabskih in numidskih gora je sestavljena iz teh školjk. Kamenje, s katerim so Egipčani gradili svoje piramide, so prinesli s teh gora in zato so ti veličastni egipčanski spomeniki iz samih »numulitov«. Tudi gorovje v Libiji je nastalo iz teh živalic.

Poleg teh živalic moramo omeniti še »infusorije«, ki so se v nekaterih geoloških periodah na veliko razvijale in pomagale graditi zemeljska tla. Po računu znanstvenika Ehrenberga živi včasih v kubičnem palcu ilovice po milijon teh živih bitij. Tudi »infusorije« so s svojimi kremenastimi okostnicami zgradile cele skupine gora. V Severni Ameriki poznamo mesto Richmond, ki je sezidano na terenu iz »infusorijskih« okostnic.

Afrika je še vedno torišče znanstvenih ekspedicij; ne le, da so še premnogi kraji nedotaknjeni, marveč tudi plemena, njih običaji in kulture kličejo znanstvenike, da jih pregledajo in spravijo v sklad s kulturami ostalih primitivnih narodov ameriškega, avstralskega in azijskega kontinenta. Član ekspedicije je ujel dva mala Abesinčca, ki radovedno motriita aparat.

Gradbe cerkva v Parizu

Pariški nadškof je v pastirskem pismu podčrtal neobhodno nujnost za gradbo novih cerkva v okolici Pariza, da bi na ta način priskočili na pomoč bednim delavcem, ki so brez dela in jela. Ljudstvo je sprejelo nadškofov poziv in danes gradijo 60 cerkva. S tem so se mnogi tisoči delavcev oddahnili za nekaj časa. Vidi se pa, kako je francosko ljudstvo še zmerom praktično katoliško, saj je moralo vendar zbrati velike vsote denarja za tolikšno število novih cerkva.

Ženski stražniki

Prva ženska policija je bila uvedena leta 1905 v državi Oregon v Ameriki, a danes je v Severni Ameriki 200 mest z žensko policijo, pa tudi v Evropi se že uvaja. — Glavna naloga ženske policije je nadzorstvo nad ženskami in otroki. Sodelujejo pri sleditvah ženskih zločinov, iščejo zgubljenke žene in dekleta, skrb za doseljenke, nadzorujejo plesne lokale in kinematografe... Vse to delo ženske policije seže predvsem na polje socialnega delovanja.

Pred Kolumbom

Nedavno je skupina Američanov postavila na Islandu spomenik Eriksonu, za katerega se točno ve, da je prišel do ameriške obale sto let pred Kristofom Kolumbom. Med obredom, ki se je vršil pri odkritju spomenika, so islandski zgodovinarji poudarjali, kako je Erikson pred tisoč leti odkril Labrador in Novo zemljo. — Kolumb za to odkritje ni vedel, pa se zato njegova pot na zapad ne more prav nič vezati z Eriksonovim odkritjem. Saj je vendar Kolumb navajal za kopno na zapadu popolnoma druge argumente kot pa Eriksonova odkritja. Ta torej niso prav nič vplivala na njegovo plovbo — v novi svet.

Smešnice

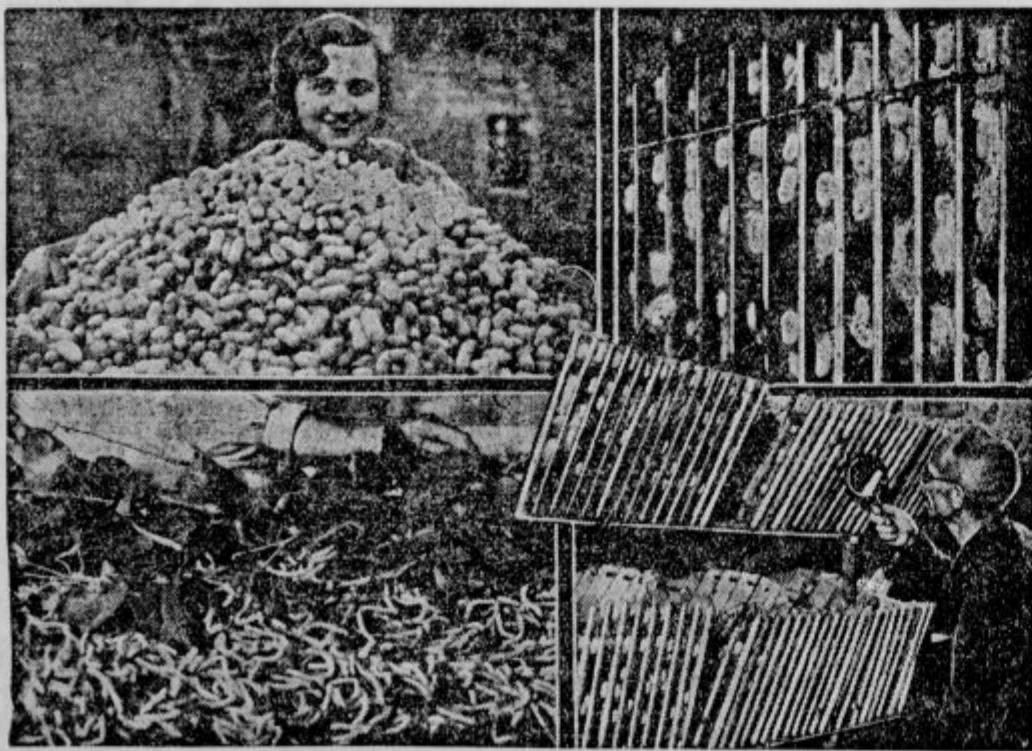
Končno je Blanbaud mlajši napravil svoj zadnji izpit. Obe ga je vzel v svojo pisarno kot sodravnika. Nekega dne pride k očetu in reče: »Častitaj mi, rešil sem pravdo, s katero si se ti štiri leta mučil!«
»Zelo lepo to, samo povej mi, od česa bomo sedaj živeli...«

Častnikova žena prosi za avdienco pri šefu svojega moža. Ko pride k njemu, reče: »Gospod, moj mož slabo ravna z menoj!«
»To meni nič mar!«
»Pa tudi čez vas vedno godrnja, gospodi!«
»To pa vam nič mar!«
Avdienca je bila končana.

Gostiteljica reče pesniku: »Zagotavljam vas, solze sem prelivala nad vašo knjigo.«
»To je genljivo, milostljiva!« odvrne pesnik.
»Pomislite, na ta krasni ovitek mi je služkinja napravila velik madež!«

Star mornar si je privezal avtomobil...

Udkod naše svilene obleke? Gosenice, ki so se napasle murvinega listja, dajejo od sebe svileno volno, katero motajo okrog sebe tako, da nastane prelep — pitjeju jajeju podobno — zapredek. Ti zapredki gredo potem v tvornice. Na sliki vidimo zgoraj levo celo goro zapredkov, ki tehtajo 25 kg; iz teh se bo dalo napresti 45 milijonov metrov svilene preje. — Zgoraj na desni: Gosenice se ovijajo s svilenim predivom v zapredke. — Spodaj levo: Gosenice se hranijo z murvinim listjem. — Spodaj desno: Proces zapredkov.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka pešna vrstica po Din 2'50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Danes

Danes vsi h Kolinu na Glince, kjer bo koncert in dobro vince! (b)

Danes in vsako prihodnjo nedeljo vas vabi gostilničar pri »Sedmicu« v Mostah na krvavice in pečnice. (r) Franc Černe.

Službe iscejo

Manufakturst mlajša moč, želi premeniti sedanje službovanje. Naslov v upravi »Slovenca« pod značko »Dober prodajalec« 13.835. (a)

Prodajalka verzirana v trgovini z mešanim blagom, zlasti v manufakturi, z daljšo službeno dobo, želi spremeniti mesto. Ponudbe pod »Cvetje« št. 13.657. (a)

Naobraž. gospodična rojena Nemka, ki govori dobro slovensko, želi mesto vzgojiteljice k malim ali šoloobveznim otrokom. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Otrokoljubna« 13.800. a

Organist-cerkovnik z večletno prakso išče službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Izvrsten igralec« 13.833. (a)

Gospodična ki poseduje osebno pravico in večletno prakso samostojnega vodstva gostilne, išče mesto poslovovalnice ali plačilne nakarice, eventualno prevzame gostilno na račun. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zmožna kavičevca« št. 13.792. (a)

Krojaški pomočnik za velike in male kose, z 2 prikovalnicama, fajama, z dobrimi spricelali, išče mesto. Ponudbe pod 1907—13.861 na upr. »Slovenca«.

1000 Din nagrade lam onemu, ki mi prekrbi službo skladiščnika ali šoferja. — Položim do 15.000 Din kavčije. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vesten« 13.876. (a)

Gospodinja in kuharica, ki je že več let služila v župnišču, vajena kuhe in gospodinjstva, išče službo v župnišču, pri vdovu ali odrasli družini. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 13.866. (a)

Dekle zdravo in pošteno, staro 24 let, ki je že služilo, vajeno kuhe in hišnih del, želi službo pri dobri družini, tudi izven Ljubljane. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 13.865. (a)

Dekle zmožno pospravljanja sob in nekoliko kuhanja, gre v službo h kakoli boljši krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.862. (a)

Mladenič želi službo sluge ali inka-santa. Položi do 4000 Din kavčije. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Služba takoj« št. 13.895. (a)

Zobotehnik-dentist išče mesto v Ljubljani ali izven za 1. december, ev. takoj. — Perfekten in popolnoma samostojen v operativni kakor v vseh najmodernejših tehničnih delih v zlatu, kavčiku in keramiki. Pism. ponudbe pod »Dentist« 13.913 na upravo »Slovenca«.

Perfekten dopisnik hrvatskega, nemškega in madžarskega jezika, popolnoma vešč nemške in hrvatske stenografije — knjigovodja-bilancist, mlada moč, prvovrsten organizator, išče stalno mesto. Vprašanja na Inter-reklam d. d., Zagreb, Masarykova 28 pod »Perfekten K-2010«.

Starejša ženka vajena kuhe, išče službo za dopoldne. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 13.893. (a)

Ekonom neozjenjen, z večletno prakso intenzivnega gospodarstva, kakor tudi vinarstva in hmeljarstva, išče mesto s 1. oktobrom ali s 1. novembrom. Ponudbe pod »Rano vstaja-joči« št. 13.944 na upravo »Slovenca« Maribor. (a)

Mesto hišnika se odda s 1. novembrom v novo zgrajeni enodružinski vili za Rimsko cesto zakonskemu paru. — Stalno zaposleni profesor, večji posluževanja centralne kurjave ter instalacijskih del, imajo prednost. Ponudbe pod dr. C./13.738 na upravo »Slovenca«.

Korespondente poverjenike (mlajše pensioniste, učitelje itd.) — iščemo za vsa večja in srezka mesta cele države. Mesto stalno in honorarno. Delo je tako, ki se ga more opravljati doma. Samo resni reflektanti, ki dobro poznajo mestne navade, tržišča in okolice, naj se javijo na Jugoslovanska odbrana, Beograd, Poštini predal 264. (b)

Postrežnico pridno in pošteno, ki bi znala kaj kuhati in šivati, iščem. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.936. (b)

Vzgojiteljica ki perfektno govori nemško, in ki bi pomagala v gospodinjstvu, se sprejme k 6 in polletni deklici, ki obiskuje šolo. Prednost imajo one, ki znajo ročno delo in šivati. Pismene ponudbe s prepisi spricelal, s fotografijo in označbo plače je nasloviti na Vero Tomič, Petrinja, Savska banovina. (b)

Boljša gospodična (Kindergärtnerin), skromna, zmožna šivanja in nemščine, se sprejme k dvema deklicama. Pisati na: Gospa Puhovnik Antič, Sarajevo, Frankopanska ulica 18. (b)

Skladiščnik pošten in priden, zmožen kavčije, dobi takoj mesto. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kranj«.

Služkinjo snažno, pridno, pošteno, ki ima veselje do kuhe in gospodinjstva, sprejme štiricelarska družina. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13.798. (b)

Pozor! Nudim službo praktikan-tu v specijalni trgovini v Celovcu proti službi praktikanca v manufakturi v Ljubljani. Vzrok: Izvežbanje v slovenskem in nemškem jeziku. Filip Tratnik, trg., Villacher-strasse 15, Klagenfurt. b

Služkinja priprosta, močna, zdrava, ki zna nekoliko kuhati in je vajena vseh hišnih del, se sprejme. Ponudbe pod »Vesta« 13.878 na upravo »Slovenca«.

Usnjarski pomočnik predelavec, izvežban pri strojenju podplatov — se išče za takojšen nastop. Pogoj: poštena in zmožna moč. Ponudbe z navedbo referenc in prepisi spricelal na upr. »Slovenca« pod zn. »Stalna služba« št. 13.907. (b)

NEKDAJ je kamenolisk zahleval mnogo časa in mnogo dela litografom

ČE POTREBUJETE plakate, prospekte, cenike, vrednostne papirje, reklamne tiskovine, etikete, etc., bodisi v eni, ali več barvah, Vam jih izvrši

JUGOSLOVANSKA TISKARNA V LJUBLJANI

v offset tehniki zelo lepo in okusno ter po ugodnih cenah. — Na zahtevo Vam predloži tudi tozadevne osnlike, izdelane od lastnih risarjev, ako morda ne razpolagate sami s kako temu primerno risbo.

SEDAJ je vsled iznajdbe posebnih brzotisk. offset-strojev omogočen in večbarvni tiskovnin

Kolarskega mojstra samostojnega, iščem v bližini ljubljanske okolice ob drž. cesti. Naslov v upr. »Slovenca« 13.900. (b)

Oskrbnika za planinsko kočjo na Ravnih gori blizu Trakošćana išče Hrv. planinsko društvo, podružnica v Varaždinu. Rok za zglastitve do 5. okt. 1932. Koča bo celo leto oskrbovana. Potrebna kavčija 5000 Din v gotovini. — Podrobnosti pri Dragutinu Grims, urarju v Varaždinu. (b)

Sprejemem potnike! Stiškovsky, Ljubljana — Opekarska 10. (b)

Operater za zvočni kino dobi stalno službo z mesečno plačo, hrano in stanovanjem. Ponudbe z zahtevo plače na upravo »Slov.« pod »Operater« 13.881. (b)

Kuharica zdrava, poštena, snažna, zanesljiva, ki dobro kuha meščansko hrano — se sprejme k 7 osebam. Ima najdaljša spricelala boljših družin. Starost 25 do 40 let. Nastop takoj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13.940. (b)

Perfektne kuharice mlajša, z večletnimi spricelali, se išče za 15. oktober. Pismene ponudbe na Vero Tomič, Petrinja, Savska banovina. (b)

Vajenci Deklica poštena, zdrava, s 7 razredi osnovne šole, eno meščansko, dobra računarica, želi stopiti v trgovino kot učenka. — L. Urbič, Lipenski 24 — p. Grahovo. (v)

Kuharski tečaj ob nedeljah dopoldne in ob delavnikih popoldne na Krekovi gospodinjstvi šoli Zg. Šiška, se prične prvi teden v oktobru. Vpisovanje 1. in 2. okt. Pojasnila daje upraviteljstvo šole. (u)

Klavir in teorijo poučuje po zmerni ceni učiteljica. Ljubljana VII, nasproti mitnice. Remic. u

Šoferska šola E. Čeh (bivša Čarmenikova šoferska šola) Ljubljana, Dunajska c. 31 Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastoj in franco. Oblastv. koncesijonirana šoferska šola J. Gabersčik bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Dunajska c. 31 Prihodnji redni tečaj se prične 1. oktobra.

Francoščino in italijanščino poučuje strokovna učiteljica. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.781. (u)

Gospa z diplomom pariške univerze poučuje francoščino in angleščino po zmerni ceni. Škofja ulica 17, pritličje. (u)

Vpisovanje na Krekovi gospodinjstvi šoli v Zg. Šiški, Ljubljana, bo 1. in 2. oktobra t. l. Pouk se prične dne 3. oktobra. Mesečina za vso oskrbo in prvovrstno hrano 800 Din; s priprosto hrano in vso oskrbo 600 Din. Zunanje plačajo mesečno 450 Din. Prospekti za gospodinjstvo šolo in za kuharske tečaje se dobe brezplačno pri upraviteljstvu šole. u

Posojila za tri mesece, za prevzem mlina v najem, dam 20 odstotne obresti. Alojzji Podlipnik, mlinar — Kres. Poljane, p. Kresnice. (d)

Posojila brez obresti za odkup zemljiškoknjžnega dolga in nakup poslastav podeljuje »Zadruga«. Ljubljana, poštni predal 307. — Iščete potnikal

Posojila na vložne liste velebank, kakor tudi vložne liste same morete dobiti pod najugodnejšimi pogoji. Informacije daje agentura Kraut, Karlovce, Draškovičeva ul. 2. (d)

10.000 Din posojila proti vknjižbi na prvo mesto, z večkratno garancijo, iščem. — Sprejem tudi hranilno knjigo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Posojilo« št. 13.997. (d)

100.000 Din vloge Mestne hranilnice, Ljudske posojilnice, Hipotekarne banke ali Hranilnice kmečkih občin — potrebujem. Naslov v upravi »Slovenca« 13.923. (d)

Posojilo Dobro vpeljana, že 37 let obstoječe podjetje išče dolgotrajno posojilo od 150.000 do 200.000 Din. Denar sigurno naložen. Obresti po dogovoru. Ponudbe pod »Lombardno« št. 13.951. (d)

„POSEST“ Realitetna pisarna, dr. s. o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4, odda sledeča stanovanja:

Enosobna: ob tramvaju za 280 Din, pri Sv. Petru za 300 Din, Bežigrad 500 D, Moste 250 Din. — Dvosobna: pri tramvaju 500 in 600 Din, Tržaška cesta 700 Din, blizu Prul 500 D, Bežigrad 450 Din. Poleg tega več drugih večjih stanovanj, trgov. lokalov, sob itd. (c)

Trisobno stanovanje se odda za november v Grablovičevi ulici 20. (s)

Dvosobno stanovanje pritlikline, vrt, za 300 Din mesečno, ne daleč od mesta, se odda takoj ali pozneje. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13.938. (c)

Stanovanje v Stožicah, dvosobno ali enosobno, parket in vse pritlikline, oddam. Stožice št. 151, nasproti konzuma. (c)

Dve stanovanji v eni hiši se oddata. — Prvo: dve sobi, kuhinja in shramba; drugo: ena soba, kuhinja in shramba. Lžanska cesta 24. (c)

Stanovanje visokopritlikline, dvosobno kabinet in pritlikline, oddam za oktober. Cesta v Rožno dolino 11. (c)

Stanovanje s pritliklinami za 200 Din odda na Ježici št. 14 — Leskovšek. (c)

Stanovanje soba in kuhinja, se odda tik postaje na Črnučah 1, za 100 Din. (c)

4-sobno stanovanje lepo, z erkerjem in vsem komfortom, se odda v novi Luckmannovi hiši. — Več se poizve v pisarni dr. Luckmanna, Gradišče št. 4. (c)

Lepo sobo solnčno, zračno, parketirano, z elektriko, prazno ali opremljeno, s posebnim vhom, takoj oddam v bližini Tabora. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.913. (s)

Sostanovalko sprejemem s 1. novem. v lepo solnčno sobo — s hrano ali brez. Kopalnica. Okoliš Sv. Krištofa. Pojasnila: Svabičeva 15, vrata 18. (s)

Opremljena soba med pošto in opero se odda boljši osebi. Naslov v upravi »Slovenca« št. 13.824. (s)

Opremljena soba s posebnim vhom, elektriko, parketom, se odda. Friskovec 6. (s)

Prazna soba velika, lepa, se odda — Friskovec 6. (s)

Soba s posebnim vhom se poceni odda. Ilirska 17, podprtljice. (s)

Več mesečnih sob opremljenih, na Mirju, se s 1. oktobrom odda solidnim gospodom ali gospodičam. Naslov v upr. »Slovenca« 13.892. (s)

Veliko sobo opremljeno (tudi za dve osebi) in eno manjšo, tudi opremljeno, oddam v vili sredi vrta. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 13.424. (s)

Sostanovalko sprejemem s 1. novembrom v solnčno sobo s kabineto. Prilika za nemščino in italijanščino. Riharjeva ulica 2/II. (s)

Soba oddam boljši gospodični. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 13.921. (s)

Dve opremljeni sobi elektric. razsvetljava, poseben vhom, se odda trem gospodom. — Krakovska ulica 11, na dvorišču 43. (c)

GRBITE INOGR SLOVENCA

Če ne čitate redno

SMUČARJI!

Pripravili smo 200 parov smuč, katere prodajamo v predsezoni samo po Din 90.—. Opozarjamo, da je sedaj tudi čas za vsa popravila, katera izvršimo v najkrajšem času, solidno, hitro!

„ALPINA“ d. z o. z., Masarykova 14 - Predstavnik: Stane Šporn

Priporočamo Vam 1101
na boljšie šivalne stroje
in kolesa

Adler -
GRITZNER

Švicarski
pletilni
stroji
DUBIED

edino le pri trvdki

Jos. Petelinc, Ljubljana

Telef. št. 2913 za vodo. Telef. št. 2913
Brezplačen pouk v vezenju. Večletno jamstvo.

V restavraciji in kavarni hotela »Metropol« (Miklič)
se toči prvovrstna nova

portugalka

Potrudili smo se, da Vam nudimo
letos še večjo izbiro v goitovih

damskih
plaščih

od najceneje do najboljšie vrste
v najnovejših vzorcih in fazoni.

Se
priporoča
trvdka

J. Preac, Maribor
Glavni trg 13.

Prosimo oglejte si našo zalogo!
Nobenega siljenja k nakupu.

Naznanilo!

Vijudno naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem otvoril
v Mariboru, Glavni trg 23.
(v novi palači pri mestni avtobusni postaji, sadni trg za vozove),
trgovino z električnimi potrebščinami

V ZALOGI: Vsakovrstne žarnice, svetilne priprave, likalniki,
kuhinjski aparati, motorji, različni instalacijski
materijal, žice — Radio aparati in pritiskline
Z dobrim materijalom, nizkimi cenami in solidno
postrežbo si hočem pridobiti Vaše zaupanje

Karol Florjančič, Maribor, Glavni trg 23
elektrotehnična trgovina

Sode vseh velikosti za vino, žganje, a osobito izde-
lujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za
hrambo. — Solidna in trpežna izdelava. — Sprejemom
vsa v to stroko spadajoča popravila po najnižjih cenah.
Postrežba točna! Delo solidno!

FRANJO REPIČ
sodarsko podjetje
Ljubljana - Trnovo
Kolezijska ul. 18

KLAVIRJI!

PIANINI!

Stalna zaloga prvovrstnih svetovnih trvdk

M. ROPAS, CELJE

Znižane cene! Ugodna odplačila na mesečne obroke! Vsa
popravila in uglaševanja strokovnjaško.

Izposojevanje in prodaja preigranih klavirjev. Telefon št. 107

Kaj takega pa še ne

in v sedanjih težkih časih tudi več ne bo. Radi opustitve moške konfekcije
popolna razprodaja na Dunajski cesti 7

Obleke iz trpežnega štofa že od Din 180.— naprej itd. Oglejte si zalogo
pravočasno, kajti te smešno nizke cene ostanejo le dokler traja zaloga.
Josip Ivančič

ZAHVALA. Ker se nam osebno ni mogoče zahvaliti za
nebroj odkritih izrazov sočutja, za ogromno število krasnih
vencev in šopkov in častno spremstvo na zadnji poti našega
nepozabnega sina, brata, strica, bratranca

IVANA ROTOVNIK

posestniškega sina, odbornika občine, šolskega sveta,
gasilnega društva itd.

se na tem mestu vsem najiskrenejše zahvaljujemo. Posebno za-
hvalo pa smo dolžni še občinskemu odboru, tukajšnjemu gasil-
nemu društvu in sosednim gasilcem, šolski mladini, nadalje za
krasne poslovilne govore gg. Črešniku Ferdu, Rotovniku Jožefu,
Visočniku Andreju, ing. Vrhnjaku, domačemu gosp. župniku in
gosp. bogoslovcu; za udeležbo vsem sorodnikom in ostalemu
občinstvu ter pevskima zboroma za ganljivi žalostinki.

Ohranimo prerano umrlega v blažem spominu!
Pamete, dne 13. septembra 1932.

RODBINA ROTOVNIK.

Selitve

SCHENKER & CO., Maribor, Mlejska cesta 16. — Telefon št. 2044.

OTVORITVENO
NAZNANILO!

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem
OTVORIL na Miklošičevi cesti **PALAČA GRAFIKE,**
FRIZERSKI SALON
ZA GOSPODE IN DAME

in posebni oddelek (Toileta) UMIVALNICO za polnočje goste. Izvričeval bom friziranje,
trojno kodranje, manure, barvanje las, masaje in vsa v to stroko spadajoča dela
solidno in po zmernih cenah. Se priporoča **Šijakovič Matko, frizer za gospode in dame**

VAŽNO!

Občinstvo! Obrtniki! Stavbeniki! Naznanjam Vam, da sem 19. t. m.
otvoril v Tattenbachovi ul. 14 in Frenčičkanski ul. 19 veliko skladišče vseh
železnih predmetov za domačo, kmetijsko in obrtniško potrebo.
Prevezem komisijsko prodajo, vse železne predmete in stroje.
Kupujem po najboljših dnevnih cenah vsakovrstne kovine in
železo. Priporočam se za obilen obisk
Justin Gustinčič, Maribor
Tattenbachova ulica 14.

PETER ŽITNIK

splošno kleparstvo

špecialna inštalacija strelovodov

>CONCO< izolacije za dravsko banovino

LJUBLJANA, Ambrožev trg št. 9. — Telefon št. 31-46

Cene zmjerne. — Delo najsolidnejše.

GOSPODARSKA ZVEZA LJUBLJANA R. Z. Z. O. Z.

Prodaja deželne pridelke, žito, mlevske izdelke, seno, slamo, koloni-
jalno in specerijsko blago, kmetijske stroje in orodja, umetna gnojila,
cement, premog itd.

Prvovrstna moka iz mlina Forgacs, Bačka Topola,
je stalno na zalogi.

Cenjenemu občinstvu se priporoča saditev grobov
in družinskih grobnic ter celoletno oskrbovanje.
Imamo v zalogi visoke in nizke vrtnice različnih
vrst, kakor tudi lavorje in druge rastline.

Pavel Šimenc, pokopališki vrtnar
Sv. Križ-Ljubljana. Telefon 27-89
Cvetličarna Sv. Petra c. 33. Telefon 26-54

Velika zaloga svežega cvetja, kakor tudi drugih
rastlin, šopkov, vencev in različnih aranžmajev.

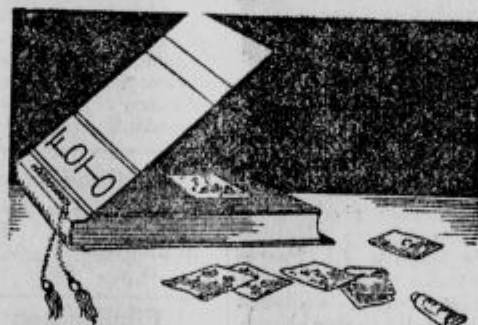
VEZENJE

zaves in perila v najnovejšem slogu samo pri
MATEK & MIKEŠ — Ljubljana

(poleg hotela Štrukelj)

Entel, ažur, gumbnice.

Velika izbira predtiskanih ženskih ročnih del.

Elegantne albume za fotoamaterje in spominske
knjige v raznih vezavah in velikostih izdeluje in
razpošilja po nizkih cenah na debelo in drobno
knjižovoznica A. Janežič.

Predno naročite, si oglejte vzorce tudi pri nas!

Naročila se sprejemajo:

A. JANEŽIČ

Ljubljana, Florjanska ulica 14

Dražba
hotela

Dne 10. oktobra dopoldne ob pol 10 se vrši
v Rogaški Slatini izvršilna dražba kompletno
opremljenega hotela z dependanco in stranskimi
poslopji, ki se nahaja sredi zdravilišča ob glavni
cesti v najbližji bližini kolodvora.

Cenilna vrednost 1.230.288 Din, najnižji po-
nudek 615.144 Din, vadij 123.029 Din.

Vrhu tega se prodajo na prisilni dražbi razna
zemljišča, ki leže večinoma v rajuju zdravilišča in
pridejo v poštev kot stavbne parcele.

Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Jurija
Skoberne v Celju.

V najem se odda trgovska hiša v Kamniku

s staro dobro vpeljano špecerijsko trgovino, popolno trgovsko
opravo, dve stanovanji in vrt. Zalogo blaga ni potreba prevzeti.
Potrebni kapital Din 50.000.—. Pismena vprašanja na Upravo
lista pod »SIGURNA EKSISTENCA 13.790«.

Zaloga pohištva

IVAN NOVAK

splošno strojno mizarstvo

Vižmarje p. št. Vid nad Lj.

Naročila se sprejemajo po lastnih
in po podanih načrtih.

Vzajemna zavarovalnica

Ljubljana

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarykovi cesti

PODRUŽNICE: Celje, Palača Ljudske posojilnice; Zagreb,
Starčevićev trg 6; Sarajevo, Aleksandrova cesta 101;
Split, Ulica XI. puka 22; Beograd, Poincareova 2.

Posmrtniški oddelek »KARITAS« sprejema v zavarovanje zdrave od
7 do 80 let stare osebe. Glede pojasniti se obrnite na Vzajemno zava-
rovalnico, oddelek »KARITAS«.

Opozarjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki!

Najvarnejše in najboljše naložite svoj denar pri

Ljudski posojilnici

reg. zadr. z n. z. **V Celju** reg. zadr. z n. z.

v novi lastni palači na oglu Kralja Petra c. in Vodnikove ul.

Stanje hranilnih vlog znaša nad 100.000.000 dinarjev

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnej-
šimi pogoji. — Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš
nad 5000 članov-posestnikov z vsem svojim premoženjem

ZAHVALA. Vsem, ki ste naši ljubljani soprogi in mami

ANI KOS

prinesli toliko cvetja, ki ste sočustvovali z nami ob njeni smrti in ste jo
spremili na zadnji poti, zlasti tistim, kateri so prihitali od daleč, prav
iskrena hvala. Posebno pa nam je dolžnost, da se zahvalimo č. gg.
p. dr. Romanu Tomincu in župniku Andreju Širaj na Savi pri Litiji,
dalje gg. zdravnikom dr. Iv. Drobnič in dr. E. Jemcu.

Se enkrat vsem: Bog plačaj!

Ljubljana, dne 24. septembra 1932.

DRUŽINA KOS.